БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 181 (17.761). • 6 август 1980 йил, чоршанба • Баҳоси 2 тийин.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА КЕНГАШ

4 август куни КПСС Марказий Комитетида халқ хўжалигида фан-техника тараққиётини жадаллаштириш масалаларига бағишланган кенгаш бўлиб ўтди.

Кенгашни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. П. Кириленко очди.

Фан ва техника давлат комитетининг раиси академик Г. И. Марчук ўн биринчи беш йилликда фан-техника тараққиётининг актуал масалалари тўғрисида доклад қилди.

Кенгаш ишида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари М. С. Горбачев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев, КПСС Марказий Комитетининг секретарлари М. В. Зимянин, К. В. Русаков, КПСС Марказий Комитетининг масъул ходимлари иштирок этдилар. (ТАСС).

КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олайлик!

ЯКУНЛОВЧИ ЙИЛ ЗАФАРЛАРИ КЎПАЯВЕРСИН!

ТАРБИЯГА КОМПЛЕКС ЁНДАШАЙЛИК

Янгиариқ районидаги Киров номли колхоз бошланғич партия ташкилоти КПСС XXV съезди қарорлари асосида қишлоқ меҳнаткашларини тарбиялашга комплекс ёндашув борасида самарали иш олиб бормоқда. Партия комитети идеологик, ғоявий-сиёсий, маънавий ва меҳнат тарбияси масалаларини яхлит бир бутунликда ҳал эта бориб, колхозчиларнинг ижтимоий ишлаб чиқаришдаги активлигини, ватанпарварлик ва интернационализм туйғуларини уйғунлаштиришга муваффақ бўлмоқда. Қишлоқ Совети ижроия комитети, колхоз правленияси ва жамоат ташкилотлари билан ҳамкорликда ғоявий тарбия ишининг комплекс плани ишлаб чиқилиб, муваффақиятли амалга оширилмоқда.

Партия, комсомол сиёсий маориф системаларида, иқтисодий таълим мактабларидаги ўқувларда хўжалик аъзоларининг 60 проценти фаол қатнашиб, марксча-ленинча таълимотни, иқтисодий билим асосларини кунт билан эгалламоқда. Партия ташкилотида ягона сиёсий кунлар, «Ленин иши яшамоқда ва ғалаба қилмоқда» ижтимоий-сиёсий ўқувлари, уч авлод учрашувлари, савол-жавоб кечалари ўтказиш анъанавий тус олмоқда. Инсон камолотига уларнинг самарали таъсири кучаймоқда.

Жиззах область колхозлар қурилиши тресги партия ташкилотларида қурувчиларнинг маънавий-сиёсий ва меҳнат тарбиясини комплекс тарзда ҳал қилиш борасида бир қатор тажриба тўпланган. Раҳбар кадрлар, мутахассисларнинг одамлар билан изчил тарбиявий иш олиб боришн меҳнат коллективларида соғлом маънавий муҳитни, ташаббускорлик ва ижодкорликни қарор топтиришга, объектларни вақтида фойдаланишга топшириш учун социалистик мусобақани кучайтиришга хизмат қилмоқда.

Партия ташкилотлари КПСС XXV съездининг тарбиявий ишга комплекс ёндашиш, ғоявий-сиёсий, маънавий ва меҳнат тарбиясини изчил амалга ошириш борасидаги кўрсатмаларига амал қилиб, тўплаган тажриба идеология ходимлари республика партия активи йиғилишида умумлаштирилди. «Идеология ишига тўла-тўкис комплекс ёндашиш — ғоявий, сиёсий, меҳнат ва маънавий тарбияни яхшилаш, ишлаб чиқариш, социал ва ғоявий-тарбиявий вазифаларни ҳал этишда меҳнат коллективларининг, раҳбар кадрларнинг ролини ошириш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилиш, идеологик, ташкилотчилик ва хўжалик фаолияти бирлигининг ленинча принципларига қатъий амал қилиш лозим», — дейилади актив йиғилишининг «КПСС Марказий Комитетининг «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарори қандай бажарилаётганлиги ва ўртоқ Л. И. Брежнев нутқидан келиб чиқадиган вазифалар ҳақида»ги қарорида.

Бу ғоят катта аҳамиятга молик вазифани амалга оширишда тарбия, ахборот, пропаганда ишига жонли ижодий тус бағишлаш янги кишини — оташин ватанпарвар ва интернационалист, коммунистик қурилиш вазифаларини бажаришда ташаббускор ва ижодкор инсонни камол топтиришнинг муҳим омилидир.

Шу билан бирга, айрим партия комитетлари, бир қатор бошланғич партия ташкилотлари меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш бутун комплексига яхлит ёндаша олмаётганликлари, тарбиявий ишда расмиятчиликка, бир ёқламаликка йўл қўяётганликлари тўғрисидаги сигналлар ҳам йўқ эмас. Кўпинча ташкилотчилик иши ва сиёсий-тарбиявий иш зарур даражада юксак савияда олиб борилмайди, бу ишнинг ҳаёт билан, коммунистик қурилиш тажрибаси билан боғлиқлиги таъминланмаётир.

Сурхондарё, Қашқадарё, Тошкент областлари, Қорақалпоғистон АССРнинг бир қатор бошланғич партия ташкилотларидан олинаётган сигналлар шуни кўрсатмоқдаки, жойларда ўнинчи беш йилликнинг улкан хўжалик вазифаларини амалга оширишда қуруқ маъмуриятчилик, буйруқбозлик, ўзини мутлақо оқламайдиган, коммунистик жамият кишисини камол топтиришга асло хизмат қилмайдиган услубларда иш юритиш ҳолатларига ҳануз барҳам берилган эмас. Инсон камолотида ахлоқсизлик, маънавий носоғломлик, юлғичлик, таъмагирлик кўринишларига қарши курашда коллективнинг ролини кучайтиришга етарли эътибор берилмаётир.

Маълумки, сўз ва иш бирлиги, қабул қилинган қарорларнинг ижроси шахс дунёқарашини шакллантиришда, унда актив ҳаётий позицияни уйғунлаштиришда ғоят муҳим. Афсуски, баъзи ҳолларда партия ташкилотлари идеологик, сиёсий-тарбиявий иш самарадорлигини оширишнинг худди шу жиҳатларига етарли аҳамият бермаётирлар, кўпинча қабул қилинган қарорлар қоғозда қолиб кетмоқда. Уларнинг ижроси ташкилотчилик иши билан таъминланмаётир. Натижада айрим меҳнат коллективларида ўзибўларчилик, эътиборсизлик вазияти вужудга келиб қолмоқда. Бундай кўринишларга барҳам бериш, сиёсий-тарбиявий ишни хўжалик вазифаларини изчил амалга ошириш билан боғлаб олиб бориш партия ташкилотларининг муҳим вазифаси, коммунистик қурилишда муваффақиятга эришишнинг зарур шартидир.

КПСС XXVI съезди арафасида бутун мамлакатда бўлгани каби Ўзбекистон саноат корхоналарида, қурилиш майдонларида, пахтазор ва мевазорларида, чорва фермаларида социалистик мусобақа байроғи тобора баланд кўтарилмоқда. Қолоқларсиз ишлаш, сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш учун кураш кўлами кенгаймоқда. Худди шу шароитда тарбиявий ишни изчил равишда комплекс ҳал этиш меҳнаткашлар ижтимоий-сиёсий активлигини, меҳнатдаги ташаббускорлигини янада оширишнинг, ўнинчи беш йилликни муваффақиятли якунлаш, йиллик планни 1 ноябргача бажаришга сафарбар этишнинг муҳим гаровидир.

МЕҲНАТ РАПОРТИ

«Главсредазирсовхозстрой»га қарашли «Джизакстепстрой» территориал бошқармасининг коллективи КПСС XXV съезди ва КПСС Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумлари тарихий қарорларини амалга ошира бориб, ўнинчи беш йиллик учун кўзда тутилган халқ хўжалик планларини барча кўрсаткичлар бўйича муддатидан илгари, 4 август куни бажарди.

516 миллион сўмлик капитал маблағ ўзлаштирилди, 508 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилди. 33,8 минг гектар суғориладиган янги ерлар, 540 минг квадрат метр уй-жой майдони ишга туширилди, кўпгина мактаб, болалар боғчалари, клублар, поликлиникалар, ремонт-механика устахоналари, қорамол фермалари, инженерлик коммуникациялари ва бошқа ишлаб чиқариш ҳамда маданий-маиший объектлар қурилди.

«Джизакстепстрой» бошқармасининг коллективи КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съездини муносиб кутиб олиш учун тайёргарлик кўриб, беш йиллик пландан ташқари Мирзачўл ва Жиззах даштида 46 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажариш, беш минг гектар суғориладиган янги ерларни фойдаланишга топшириш, 160 минг квадрат метр уй-жойни, 280 километр инженерлик коммуникацияларини ва кўпгина бошқа объектларни ишга тушириш юзасидан оширилган мажбуриятлар қабул қилди.

(ЎзТАГ).

Шахсий меҳнат совғалари — КПСС XXVI съездига

ЖЎРЪАТ

— Бир беш йилликда икки беш йилликни бажариш ташаббуси туғилган кезлар эди, — деб ҳикоя қилади Мухтор Ҳабибуллаев,— бригадамиз аъзолари билан маслаҳатлашиб олдик. Мен уларга: «Агар уддасидан чиқолсак, ташаббусга қўшилайлик. Бўлмаса эл-юрт олдида сўз олиб қўйиб, кейин юзимиз шувит бўлиб юрмайлик», — дедим. Қурувчилар аввалига хафа бўлишгандай кўринди. Кейин: «Нима, бизга ишонмайсизми? Шунча йил бирга ишлаб, нимага қобил-у, нимага нокобил эканлигимизни билмайсизми?» — дейишди. Гапни битта қилдигу, жўръат билан ташаббусга қўшилдик.

Ўшанда Тошкент киноконцерт зали қурилишига эндигина келган пайтларимиз эди. Бригадамизда иш юришиб кетди. Ҳар бир ишга бирор янгилик, бирор рационализаторлик таклифи киритиб, вақтдан ҳам, қурилиш материалларидан ҳам ютишга ҳаракат қилдик. Бирор аъзомиз бетоб бўлиб қолса, унинг ҳиссасини ҳам бажаришга одатландик. Иш нормаларни бир ярим-икки баравар ошириб бажарила борди. Самара яхши бўлди. 1978 йилнинг 4 июлида ўнинчи беш йиллик топшириқларини барвақт бажардик.

Киноконцерт саройининг асосий залига кирамиз. Иш ҳар қачонгидан қизғин. Қурувчиларнинг қўли-қўлига тегмайди. Асосий ишлар ниҳоясига етиб қолган. 11-«Висотстрой»нинг 41-қурилиш бошқармасига қарашли Ленин ва Меҳнат Қизил Байроқ орденли Мухтор Ҳабибуллаев раҳбарлик қилаётган комплекс бригада аъзолари монтаж ишларини тугалламоқдалар.

Бригада шу кунларда ўн биринчи беш йилликнинг сўнгги ойлари ҳисобига иш бажармоқда. Ташаббускор ва аҳдига вафодор бригада азаматлари Муҳаммаджон Каримов бошлиқ комплекс бригада қурувчилари билан бўлган мусобақада пешқадамлик қилмоқда.

— Беш йилликнинг якунловчи йилида, — деб ҳикоя қилади Мухтор Ҳабибуллаев, — объектда 11 миллион сўмлик иш бажарилиши кўзда тутилган. Ўтган ойлар ичида 6,5 миллион сўмлик иш амалга оширилди. Бу графикдагидан қарийб 1 миллион сўмлик кўп иш бажарилди, деган гапдир. Бунёдкорлар объектни Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди арафасида ишга туширишга аҳд қилишган.

О. БОБОЖОНОВ.

ШАҲАРГА — ЮКСАК МУКОФОТ

ОРЕЛ, 5 август. (ТАСС). Бугун I даражали Ватан уруши ордени Орел шаҳрига топширилди. Орел меҳнаткашлари Улуғ Ватан уруши йилларида кўрсатган мардлиги ва жасорати учун ҳамда хўжалик ва маданий қурилишда эришган муваффақиятлари учун бу шаҳар ана шу юксак мукофотга сазовор бўлди.

Шаҳар партия комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг тантанали мажлиси бўлиб ўтди. Бу мажлисда партия, совет ва жамоат ташкилотларининг, меҳнат коллективларининг вакиллари иштирок этдилар. КПСС Марказий Комитетининг секретари И. В. Капитонов мажлисда нутқ сўзлаб, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневнинг самимий қутловлари ва ишда муваффақият қозонишни, фаровон ва бахтли ҳаёт кечиришларини истаб изҳор қилган энг эзгу тилакларини топширди.

И. В. Капитонов экономика, фан ва маданиятни ривожлантириш масалаларига, халқаро аҳвол масалаларига тўхталиб ўтди.

Шундан кейин И. В. Капитонов СССР Олий Совети Президиумининг Орел шаҳрини I даражали Ватан уруши ордени билан мукофотлаш ҳақидаги Фармонини ўқиб берди ва гулдурос қарсаклар остида Ватаннинг юксак мукофотини шаҳар байроғига қадаб қўйди.

Мажлисда сўзга чиққан ўртоқлар Орел меҳнаткашлари совет халқининг Улуғ Ватан урушидаги ғалабасига қўшган ҳиссаси ва ўзларининг тинч шароитдаги меҳнатига юксак баҳо берганликлари учун КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига, СССР Министрлар Советига, шахсан Леонид Ильич Брежневга самимий ташаккур изҳор қилдилар. Улар орденли Орел шаҳри ва областининг меҳнаткашлари беш йилликнинг охирги йили, умуман беш йиллик топшириқларини муваффақиятли туғаллаш учун бутун куч-ғайратларини сарф қиладилар, КПССнинг XXVI съездини меҳнатдаги янги ғалабалари билан кутиб оладилар, деб ишонтирдилар.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

УРТОҚ В. А. ГРИНЧЕНКОга «СССР ХАЛҚ АРТИСТИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Совет музика санъатини ривожлантиришда катта ютуқларга эришганлиги учун А. Навоий номли Ўзбекистон ССР давлат академик катта театрининг солисти ўртоқ Вячеслав Александрович **Гринченкога «СССР халқ артисти»** фахрий унвони берилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1980 йил 5 август.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика қишлоқ хўжалиги соҳасида кўп йил, самарали ишлаганлиги учун ҳамда туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан Наманган область Уйчи районидаги «Қизил равот» пахтачилик совхозининг директори ўртоқ Абдулфаттоҳ **Шерматовга** Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган қишлоқ хўжалик ходими фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми партия, совет органларида кўп йил, самарали ишлаганлиги учун ҳамда туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан Самарқанд область халқ депутатлари Ургут район Совети ижроия комитетининг раиси ўртоқ Исом **Рафиевни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

ДАРСЛИКЛАР ТАЙЁР

Ўзбекистон ССР Нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари давлат комитетининг нашриётлар ва полиграфия корхоналари коллективлари КПСС XXV съезди қарорларини бажара бориб, социалистик мусобақани кенг авж олдириб республикамиздаги умумтаълим мактаблари учун 1980-81 ўқув йилига мўлжалланган дарсликлар чиқаришни муддатидан илгари туғалладилар. 114 номдаги дарслик 13 миллион 528 минг нусхада нашр этилди.

Ўзбекистон ССР Нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари давлат комитети республика Маориф министрлиги ва Урта Осиё темир йўллар бошқармаси билан ҳамкорликда мактаб кутубхоналарига дарсликларни ўз вақтида етказиб бериш тадбирларини кўрмоқда.

Нашриётчилар КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун мусобақалашиб, келаси йил тематик плани бўйича дарсликлар босиб чиқаришга киришдилар.

ХУШ КЕЛИБСИЗ, МУСОБАҚАДОШ ДЎСТЛАР!

Пахтакор республикалар ўртасида ўзаро текшириш бошланди!

Давом этиб келаётган яхши анъанага кўра, қардош пахтакор республикаларнинг ўзаро текшириш делегациялари 5 август куни Ўзбекистонга келди.

Озарбайжон делегациясига Озарбайжон ССР тайёрлаш министри Т. Х. Оружев бошчилик қилмоқда. Бу делегация Тошкент, Самарқанд, Наманган ва Жиззах областлари қишлоқ меҳнаткашларининг социалистик мажбуриятлари қандай бажарилаётганлигини текширади.

Тожикистон делегацияси Андижон, Фарғона, Сурхонарё ҳамда Сирдарё областларининг колхоз ва совхозлари социалистик мажбуриятларни қандай бажараётганлигини текширишга киришди. Делегацияга СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигига қарашли «Главтаджикводстрой» бошлиғи А. Қ. Қосимов бошчилик қилмоқда.

Туркманистон ССР қишлоқ хўжалик министри К. С. Сахатмуродов бошчилигидаги Туркманистон вакиллари Қорақалпоғистон АССР, Хоразм, Бухоро, Қашқадарё областлари дала ва фермаларининг ходимлари қабул қилган мажбуриятларни қандай бажараётганликларини текширадилар.

Айни вақтда Ўзбекистоннинг ўзаро текшириш делегациялари Озарбайжон, Тожикистон, Туркманистонга жўнаб кетди.

Л. И. БРЕЖНЕВ Н. ЧАУШЕСКУ БИЛАН УЧРАШДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев 4 август куни Қримда Руминия Коммунистик партиясининг Бош секретари, РСР Президенти Н. Чаушеску билан дўстона учрашди.

Л. И. Брежнев билан Н. Чаушеску кўпдан бери кенг ва асосли характерга эга бўлган Совет-Руминия муносабатларининг аҳволи ва ривожланиш истиқболлари тўғрисида фикрлашиб олдилар. Кўп соҳаларда, шу жумладан экономика каби ғоят муҳим соҳада алоқалар ривожниб, мустаҳкамланиб бормоқда. Ҳар икки партия ва давлатнинг арбоблари энергетика, машинасозлик, электроника соҳасида, шунингдек ҳар икки томонни қизиқтираётган бошқа соҳаларда узоқ муддатга мўлжалланган ҳамкорликни кучайтириш зарур эканлигини таъкидладилар.

Учрашув пайти.

ТАСС махсус мухбири **В. Мусаэльян** телефотоси.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашида қатнашувчи мамлакатлар ихтиёрида бўлган саноат ва илмий-техника потенциалини эътиборга олганда, уларнинг куч-ғайратларини бирлаштириш янги юксак иқтисодий марраларга чиқиб олишни таъминлаш имконини беради. Совет Иттифоқи ва Руминия бошқа қардош мамлакатлар билан биргаликда икки томонлама асосда, шунингдек Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши доираларида интеграция ва кооперативлашни чуқурлаштиришга интиладилар. Бу эса қатнашувчилардан ҳар бирига тобора кўп наф келтиради.

Л. И. Брежнев ва Н. Чаушеску ўртоқлар таъкидлаб ўтганидек, воқеаларнинг бориши Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий маслаҳат комитетининг май кенгаши ҳужжатларида берилган баҳо ва чиқарилган хулосалар тўғри эканлигини тасдиқлади. Бу баҳо ва хулосалар қардош мамлакатларнинг биргаликда ҳаракат қилишлари учун яхши негиз бўлиб хизмат қилади. Улар бундан буён ҳам кескинликнинг юмшатилишини қатъий туриб ҳимоя қилажакларини, турли социал системаларга мансуб бўлган давлатлар ўртасида ишончни мустаҳкамлаб, сиёсий мулоқотни ривожлантиражакларини, тинчлик сиёсатини давом эттириб, барча халқларнинг мустақил ривожланиш ҳуқуқларини ҳимоя қилажакларини билдирдилар.

Қуролланиш пойгасини авж олдирмай, уни тўхтатиш мақсадида зўр бериб ҳаракат қилиш ихтилофлар ва низоларни кучайтирмай, балки можароларни адолатли тарзда бартараф қилиш, тинчлик йўлидаги алоқаларни чеклаб қўймай, балки ривожлантириш — ҳозирги вақтда халқаро ҳаёт зўр бериб илгари сураётган талаблар мана шундан иборат.

Л. И. Брежнев билан Н. Чаушеску Совет Иттифоқи ва Руминия Мадрид учрашувини амалий ва конструктив руҳда ўтказиш тарафдори эканликларини таъкидладилар. Улар бу учрашувнинг диққат-эътибори Европа қитъасида хавфсизлик, ҳамкорлик ва тинчликни мустаҳкамлашга хизмат қиладиган амалий тадбирларни ишлаб чиқишга қаратилиши лозим, деб ҳисоблайдилар. Мадридда ҳарбий кескинликни юмшатиш ва қуролсизланишга бағишланган Умумевропа конференциясини чақириш тўғрисида сиёсий қарор қабул қилиш муҳим аҳамиятга молик бўлур эди.

БМТ Бош Ассамблеясининг янги иқтисодий тартибга ва халқаро миқёсдаги бошқа иқтисодий проблемаларга бағишлаб ўтказиладиган сессияси муҳим эканлиги ҳам таъкидлаб ўтилди.

Учрашув ҳамжиҳатлик руҳида ва дўстона вазиятда ўтди.

Учрашувда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громыко, РКП Марказий Комитети Сиёсий Ижроия Комитети аъзолигига кандидат, РСР ташқи ишлар министри Ш. Андрей қатнашдилар.

(ТАСС).

КОММУНИСТЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

ИРОДА ҚУДРАТИ

Ҳар галгидек қуёшли республикамиз бўйлаб бир айланиб келгач, чуқур ўйга толаман: қандай яхши одамлар бор-а! Уларни кўрсанг, кўнглинг тоғ бўлиб кетади. Улар нақадар юксак ирода билан тинмай меҳнат қилаяптилар. Халқ учун, Ватанимизнинг гуллаб яшнайвериши ва порлоқ келажак учун баланд руҳ ва гўзал орзу-интилишлар билан ишлаяптилар.

Эрта кўклам келганимда бепоён далалар бўм-бўш эди. Энди эса ям-яшил ғўзалар гуллаб, гуркираб, мевалар етилиб, сабзавотлар пишиб ётибди. Эрта-индин оппоқ-оппоқ пахталар очилиб, юракларни ҳаяжонга, билакларни ғайратга тўлдиради. Буларнинг ҳаммаси миришкор ва саботли деҳқоннинг меҳнати, ерга чексиз меҳр қўйган сахий ва мард пахтакорлар яратган мўъжиза! Ҳа, бугун пахтакор юраги— яхши ниятлар, пок ва нафис туйғулар билан тўлган.

Олтиариқ районидаги «Ўзбекистон» колхозининг раиси Турсунали Мирзаматов одатига кўра тонг ёришмасидан далага чиқиб кетган эди. У бир неча бригадада бўлиб, универсалчиларнинг ишини кўрди, суғорилган майдонларни кўздан кечирди. Бригадаларга энг зарур топшириқлар берди. Йўл-йўлакай қанча одамлар билан суҳбатлашди.

Кун қизиб кетганида, у колхоз идорасига кириб келди. Назаримда у бутун борлиғи билан ўша ҳароратли далаларга, одамларга боғланиб қолган, кўринмас иплар уни колхознинг минг турли юмушлари томон тортиб тургандек эди.

Бир неча минутлик суҳбат бу йилги катта мажбурият ҳақида борди.

— Пахта қуёшни ва инсон иродасини севади. Шу иккала манба етарли бўлса — хирмондан умид катта. Ҳа, кун бўйи далада ишлаётган колхозимиз деҳқонлари иродаси пўлатдан ҳам мустаҳкам, — деди у.

Пўлатдан ҳам мустаҳкам! Коллектив иродасини пўлатдек тоблаб олишнинг ўзи бўладими? «Ҳаммаси раҳбарлик санъатига боғлиқ», — дегим келади раисга. Аслида эса бу колхознинг қаддини тиклаган, даромадига барака киритган, одамларни жўшиб ишлаш ва замонавий яшашга ўргатган мана шу коммунист Мирзаматовдир. У боғча-яслилар, уй-жойлар қурдирди. Ҳосилдорлик йил сайин ошиб борди. Хуллас, юқорида айтилганидек, кристаллдай софлиги, кураша билгани ҳар бир колхозчини қадрлай олгани, энг муҳими, иродаси туфайли обрў-эътибор топди.

...Колхоз аъзоси Н. Ёш, навқирон чоғида оғриб, инвалид бўлиб қолди. Район социал-таъминот бўлими унга пенсия тайинлади. Раис эса бир куни унинг уйига кириб борди, ҳол-аҳвол сўради. Яхши гап билан кўнглини кўтарди. Кейин яшаш шароитига назар ташлади. Уй-жойи анча нобоп экан. У шу кунёқ колхоз правлениеси мажлисида ўз таклифини айтди.

— Колхоз томонидан ёрдам кўрсатиб, унга янги уй қуриб берсак, нима дейсизлар? — деди Мирзаматов.

— Жуда яхши ўйлабсиз! — маъқуллашди правление аъзолари.

Қисқа вақт ичида уй битди. Бола-чақаси билан дангиллама янги участкага кўчиб чиққан беморнинг руҳиятини бир тасаввур қилиб кўринг-а! Бу воқеанинг гувоҳи бўлган атрофдаги кишиларнинг руҳияти-чи?!

Колхознинг уч минг гектар экин майдони бор. Шундан деярли икки минг гектари — пахта. Чорва, пилла, қурилишлар, мева, сабзавот топшириш... Кадрлар билан ишлаш... Одамларнинг кун сайин ўсиб бораётган талабларига тўғри ва зийраклик билан жавоб бериш... Бу каби кўп юмушлар бошида албатта Турсунали Мирзаматовдай коммунист мардона туриб ва муваффақиятли равишда иш юритмоқда.

Қиш кунлари эди. Сирдарё райкомига кечки пайт етиб бордим. Ленин номли колхоз раисаси Назира Йўлдошева билан учрашмоқ ниятида эдим. Райком йиғилишидан чиққан қўшни совхоз директори мени йўл-йўлакай колхозга кузатиб қўймоқчи бўлди.

Қоронғида колхозга етдик:

— Ким бор идорада? — сўради ҳамроҳим машинадан тушибоқ, кейин менга, — Тўхтанг, ҳозир ўзлари чиқишади, — деди.

— Бош бухгалтер бор, холос. Опа ҳозир кетдилар, — деди қоровул.

— Чақиринг, бу ёққа? — буюрди ҳамроҳим.

— Хўп! — қоровул директорнинг савлатига бир қараб қўйди-да, узун, қоронғи коридорда истар-истамас қадам ташлаб бориб, чироғи ёниқ хонага кирди ва бир оздан кейин айтиб чиқди.

— Ҳозир чиқадилар, — деди.

Орадан бир неча минут вақт ўтди. Бухгалтердан дарак йўқ. Бизга ғалати туюлди. Нега чиқмаяпти?

— Ҳар қанча зарур иши бўлса ҳам ташлаб, тез чиқсин! — деди жаҳлланиб директор.

— Ҳозир! — қоровул ерга қаради. Шу чоғ узун коридор бошида бир оёғи йўқ, қўлтиқтаёққа тиранган бир ёши улуғ киши кўринди.

— Эйй! — деб юбордик иккимиз ҳам ва шошиб қоровулга қарадик. — Нега айтмадингиз-а? — биз бухгалтерга пешвоз бориб, ундан узр сўрадик.

Директор кетгач, бош бухгалтер қўлтиқтаёқни бир чеккага қўйиб, қийналиб жойига ўтираркан, стул аянчли ғичирлаб кетди.

— Ўзлари келишсин, деб айтиб юбормабсиз-да, а? Билмай, сизни қийнаб қўйдик... Урушда шундай бўлганми? — сўроқлашга тушдим мен.

— Ҳа, урушда... — деди у. Кейин ғоят беғуборлик билан кулиб қаради. —Хуш келибсиз, меҳмон!

— Раҳмат! Мен Назира опа билан танишмоқчиман!

— Мана ҳозир сизни Назирахонникига етказиб қўямиз. — деди у қувноқлик билан ва навбатчи машинани чақирди.

— Сиз ишни давом эттирасизми? Қиш кунлари колхозда иш кам бўлгувчи эди, — дедим унинг ҳорғинлигини ҳис қилиб.

— Ҳа, мен шу... кечқурун ишлашга ўрганганман. Тинчгина, — деди у.

— Кундузи-чи?

— Кундузи ҳам...

Назаримда ортиқча саволга ўрин қолмагандек эди. Бу орада шофер йигит келиб қолди ва мен бухгалтер амаки билан хайрлашдим.

— Давлат аками? — деди Назира Йўлдошева у билан суҳбатлашиб ўтирганимизда, — жуда иродали одам. Темир одам. Фронтдан қайтгандан бери чўт суради. Агар оёғи бўлганда далада кўп яхши ишларни адо этиб юрган бўларди у. Аммо ҳисоб-китоби жуда тўғри, ҳеч ким уни алдолмайди. Ҳеч ким! Битта рақамни ўн марта текшириб, кейин қўл қўяди.

Эртасига Назира опа билан дала айланиб изимга қайтдиму, лекин катта бир хўжаликнинг рўзғор дафтарини беғубор сақлаётган, она-Ватан ҳимояси йўлида оёғини йўқотган бир камтарин инсон билан — коммунист Давлат Нориев билан бафуржа суҳбатлаша олмаганимга ўзимни қарздор ҳис қилиб юрибман. Ҳаёти достон бўлишга арзигулик қандай ажойиб замондошларимиз бор.

...У оқ ҳалатини қачон ечади-ю, яна қачон кийиб олади — илғаб олиш қийин. У доимо питрак, у доимо одамлар ташвишида.

Наманган область Уйчи район касалхонасининг кўз доктори Назира Жумановани ишини кузатиб ўтирган ҳар қандай киши зерикиб, чарчаб кетади. У эса эрта билан соат саккиздаёқ поликлиникага келади-ю, қабулни бошлаб юборади. Биров: «Кўзим шикастланди», — деб оҳ чекиб келади, биров: «Кўзим хира тортди, ёрдам беринг», — деб келади. Биров: «Боламнинг кўзи оғриб қолди», — деб гўдагини олиб келади. Ҳаммасига Назира опа кенг юрак, айни пайтда жуда тезкорлик билан ёрдам беради. Жуда нозик тиғ, жуда кичкина игна билан кўзнинг «яра»сига малҳам қўяди. Одамларнинг сўзларини ҳам тинглайди, уларга тинимсиз маслаҳатлар беради. Бу орада ёзади, тинимсиз ёзади — касаллик варақасига ва рецептларга. Кейин касалхонага йўл олади. Назира опанинг вақтида тушлик қилиш, кеч кирганда уйига чопиш одати йўқ. Поликлиникада ва касалхонанинг кўз касалликлари бўлимида ҳеч иш қолмади деганда, хуфтондами уйига келади. Авваллари эри ва ўғиллари бунга кўникиб, ўзлари-ўзларини эплаб ўтиришарди. Энди эса ўғиллари ТошМИда ўқишяпти. Эри.. ақл-фаросатда, одамийликда тенги йўқ умр йўлдоши оғир касалликдан вафот этди. Ўшанда сурункасига уч ой Назира опа область касалхонасида эрининг тепасида ўтирди. У кундузи ишлар, кечқурун шаҳарга, бемор ёнига чопарди. Мижжа қоқмаган кунлари кўп бўларди. Афсуски, фидойиликлари эвазига эрини олиб қололмади.

Назира опа бир ой, ё бир йил эмас, 25 йилдан бери мана шу Уйчи районида врач-окулист бўлиб ишлаб келади. Ҳамон ишлаяпти. Иродани, сабр-қаноатни талаб этади бу иш. У дала-мадала кезиб, кўзни эҳтиёт қилиш ҳақида суҳбат ўтказади. Касалхонада икки-уч соатлаб тик оёқда туриб, кўзни операция қилади. Назира опанинг кичкинагина гавдаси, нозиккина қўллари кўзимга сеҳрлидек кўринади. Иш устида у худди кўзларининг қорачиғига сингиб кетгандек — бутун борлиғини унутади, бутун жисми билан бемор дардини ҳис этиб, шу туйғулар билан унинг дардига шифо топади. Оламни кўзига мунаввар қилади.

Ўтган йили Назира Жумановага СССР халқ врачи унвони берилганлиги — коммунист врач Назира Жуманованинг иродасига, хизматига берилган ғоят муносиб баҳо эди.

Ахир, Назира ғирт етимликда катта бўлиб, жуда ёшлигидан ҳарф териш ҳунарини ўрганиб, кундузи ўқиб, кечалари босмахонада ҳарф терган, касалхонада навбатчилик қилган эди. Эллигинчи йиллар ТошМИни тугатиб, энг қийин районга ишга юборишларини ўзи сўраган эди. Ўшанда Уйчига келиб, ишлаб юрганида ҳам, трахомага қарши курашганида ҳам, ҳамма қийинчиликларга бардош берди. Кейин уйчилик йигитга турмушга чиқди, икки ўғил кўрди. Яхши яшади. Мана, бугун эса у халқ ардоғида, меҳрида.

Иродага, ҳа, инсонга шон-шуҳрат келтирган, меҳнатни улуғлаган иродага таъзим қилгим келади. Ирода. Йигит-қизларга севгини асрашда, оналарга ўғил-қизларни тарбиялай билишда, оталарга фарзандлар учун ўрнак кўрсатишда кўплар қатори шу уч коммунист иродаси бир яхши ибрат бўлсин дегим келади.

Ҳамиша олдинда бўлишга, энг қийин жойда бўлишга, ҳаммага намуна кўрсатишга, партиямизнинг навбатдаги XXVI съездига муносиб меҳнат ютуқлари билан боришга интилган коммунистлар қатъиятига, иродасига таъзим қиламан.

С. МАҲМУДОВА.

ЯГОНА ОИЛАДА

«Бирлик ва қардошлик йўлидан» (23 май) сарлавҳали мақола газетхонни ҳаяжонлантириб юборди.

Ҳурматли редакция! Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Рашидовнинг мақоласи юзасидан ўз фикримни айтмай туролмайман. Зотан, унда айтилган ҳамма гаплар бевосита менга ҳам тааллуқлидир.

Менинг миллатим қозоқ. Улуғ Октябрь бўлмаганида отамнинг ва ўзимнинг тақдирим қандай бўлишини кўз ўнгимга келтириш қийин эмас. Отам умр бўйи ўқитувчилик қилди. Ватанининг юксак мукофотига — Ленин орденига сазовор бўлди. Ўрта маълумот олгач, ҳозир институт кечки бўлимининг учинчи курсида ўқияпман. Ишим ўзимга ёқади, оилам, квартирам бор. Хуллас, буюк Ватанимнинг тенг ҳуқуқли гражданиман.

Советлар мамлакати халқлари ўртасидаги интернационал дўстликни янада мустаҳкамлашни энг биринчи бурчим деб биламан. Ҳатто бизнинг кичик бир коллективимизда ҳам 23 миллат ва элат фарзандлари: руслар, қозоқлар, татарлар, марилар, эстонлар, литваликлар ва бошқа миллат ва элат вакиллари ёнма-ён туриб меҳнат қилмоқдалар.

Ишимиз масъулиятли: Қозоғистоннинг қўриқ диёрида деҳқонлар кўпроқ сара дон етиштиришлари учун йирик замонавий дон омборларини бунёд этмоқдамиз.

Биринчи чўлқуварларнинг шонли ишларини бутун жаҳон билади. Қўриқни ҳам мамлакатимизнинг барча миллат ва элат вакиллари ўзлаштирган эди.

Ғарб пропагандаси СССРда халқлар орасида миллатчилик нифоқларини солиш ва ишончсизлик вазиятини туғдириш учун зўр бериб туҳмат ёғдирмоқда. Аммо туҳматнинг умри қисқа! «Бирлик ва қардошлик» мақоласида таъкидланганидек, Совет давлатимиз вужудга келган дастлабки кунлардан бошлабоқ унинг социал-иқтисодий ва маданий тараққиёти, иттифоқдош ва автоном республикаларнинг тараққиёти умуман жамият ва унинг ҳар бир қисми манфаатларини қатъий уйғунлаштириш асосида юз бермоқда. КПССнинг ленинча миллий сиёсати ҳақиқатан ҳам доно сиёсатдир.

Ж. АУЕЛБЕКОВ,
«Казэлектромельмонтаж» трестининг қурилиш-монтаж бошқармаси мастери.

Кўкчатов шаҳри.

(«Правда», 31 июль).

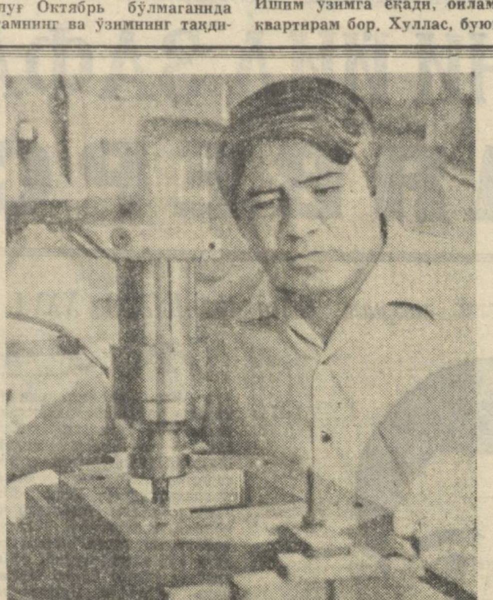

Ғулом Алимов йигирма йилдирки, «Средазэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмасининг Тошкентдаги 1-бош заводи асбобсозлик цехида меҳнат қилади. Коммунистик меҳнат зарбдори Ғ. Алимов айни кунларда маҳсулотларни фахрли «шахсий тамға» билан чиқаряпти. Суратда: мусобақа пешқадами Ғ. Алимов.

И. Глауберзон фотоси.

МУСОБАҚА КУНДАЛИГИ

ЗАРБДОР БРИГАДАНИНГ РЕЖАСИ

Республика транспортчилари партиямизнинг навбатдаги съездини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олишга маҳкам бел боғлашган. Термиз локомотив депосининг коллективи ҳам бу ҳаракатга қизғин қўшилиб, меҳнатда янгидан-янги ютуқларни қўлга киритмоқда. Локомотив депосининг илғор машинисти Геннадий Романович Мамишев съездолди мусобақасида алоҳида ўрнак кўрсатмоқда. У бошлиқ бригада КПСС XXVI съезди очиладиган кунгача тежалган ёқилғи билан камида 10 та оғир вазнли поездни манзилига етказиш мажбуриятини олиб ишламоқда.

Беш йиллик бошидан бери бу коллектив ҳар бир рейсда неча ўн килограммлаб ёқилғини тежашни ўз олдига мақсад қилиб қўйган эди. Транспортчилар бунинг учун иш сифатини оширадиган, машиналарга жуда яхши хизмат қиладиган, профессионал маҳоратни ўстирадиган барча резервлардан унумли фойдаландилар. Меҳнатдаги изланишлар муваффақият келтирмоқда. Зарбдор бригада ҳисобида қарийб 20 тонна тежалган ёқилғи ва пландан ташқари ташилган ўн минглаб тонна юк бор. Ҳозир ишлаб чиқариш графигидан деярли бир ой ўзиб кетилди. Бу юксак кўрсаткич деподаги бошқа машинистларни ҳам руҳлантирмоқда. Коммунист Г. Мамишевдан ўрнак олган машинистлар ҳам КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш мусобақасига қизғин қўшилдилар.

ОБИҲАЁТ КЎПАЙМОҚДА

Республика мелиораторлари экинзорларни мўл-кўл сув билан таъминлаш соҳасида кўпдан-кўп ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Яқинда «Файзиобод» юқори босимли насос станциясининг биринчи навбати ишга туширилди. Иншоот қурувчилари бу юксак меҳнат ютуғини партиянинг навбатдаги съездига совға деб атадилар. Иншоотнинг икки агрегати Жанубий Фарғона каналидан 230 метр баландликка ҳар секундда бир кубометргача обиҳаётни чиқариб туради.

Келгуси йил баҳорда станция тўла қувват билан ишлай бошлайди. Шунда у ҳар секундда 7 кубометр сувни далаларга йўллай олади.

ҚАРДОШЛАР КУЧИ БИЛАН

Косон шаҳри йил сайин кўркамлашиб бормоқда. Бу ерда янги қурилган маданий-маиший, медицина муассасалари бинолари шаҳар ҳуснига-ҳусн қўшмоқда. Шаҳар четида яна бир 5 қаватли бино қад ростлади. Бу — 250 ўринли район марказий касалхонаси биносидир. Унинг қурилишини «Муборекгазпромстрой» тресті 5-қурилиш бошқармасининг 4-қурилиш участкасида меҳнат қилаётган қардош болгариялик бунёдкорлар тезкорлик билан олиб боришмоқда.

ЙИЛЛИК ПЛАН — 7 НОЯБРГА!

ВАҚТДАН ЎЗИБ

Тошкентдаги Октябрь Революцияси номли тепловоз ремонти заводи — республикамизнинг тўнғич корхоналаридан бири. Революцион, жанговар ва меҳнат шуҳрати анъаналарига бой бўлган бу корхона коллективи ўзининг ташаббускорлиги, янгиликка доим интилиб туриши, мусобақада олдинги сафда мунтазам бориши билан доврук қозонган. Шу кунларда корхона цехлари ва участкаларида бўлсангиз, ишчилар билан суҳбатлашсангиз, юксак сиёсий активлик ва меҳнат кўтаринкилиги ҳар қачонгидан кўра авжига минганлигини кўрасиз. Корхона территорияси, цех бинолари «Беш йилликка — зарбдор якун», «КПССнинг XXVI съездини муносиб кутиб олайлик» деган шиорлар билан безатилган.

Доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигини ажойиб зафарлар билан кутиб олган завод меҳнат аҳли республикамизда биринчилар қатори Москвадаги илғор корхоналар коллективларининг 1980 йил топшириғини Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 63 йиллигигача бажариш, ўнинчи беш йилликни муваффақиятли туғаллаш, 1981 йилда сабот-матонат билан ишлашни таъминлаш ташаббусига қўшилган эдилар. Албатта, ташаббус билан майдонга чиқиш, зиммага янги мажбурият қабул қилиш — марднинг иши. Октябрь Революцияси номли Тошкент тепловоз ремонти заводи ишчилари, инженер техник ходимлари ҳам бир сўзли кишилар. Улар янги мажбурият олаётганларида, аввало, ҳамма нарсани чуқур, батафсил ўйлаб кўрадилар. Мавжуд резерв ва имкониятларни қайта-қайта ҳисоблаб чиқиб тарозига соладилар. Бунда асосий эътибор фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга, ихтирочилик ва рационализаторлик ҳаракатини янада ривожлантиришга, прогрессив технология, меҳнатни илмий асосда ташкил этишнинг энг янги воситаларини жорий этишга қаратилади. Меҳнат унумдорлигини ўстириш, тежамкорликка қатъий риоя этиш, интизомни мустаҳкамлаш — корхона партия комитети ва касаба союз ташкилотининг доимий диққат-марказида туради.

Мазкур завод жуда кўплаб қаҳрамонларни, ўз касбининг моҳир усталарини тарбиялаб етиштирган. Шулардан бири электромашина цехи слесарлари бригадаси бошлиғи, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Николай Матвеевич Железновдир. Смена тугагач, биз у билан суҳбатлашдик. Николай Матвеевич бугунги баракали меҳнатидан мамнун эди.

— Жонажон партиямиз Марказий Комитетининг «КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа ўтказиш тўғрисида»ги қарорини зўр шоду хуррамлик билан кутиб олдик, — деди у. — Чунки, партиянинг ҳар бир съезди — мамлакатимиз, халқимиз ҳаётидаги катта воқеа саналади. Биз ишчилар Коммунистик партиянинг навбатдаги XXVI съездини янги меҳнат ғалабалари билан муносиб кутиб олишни шон-шараф ишимиз ва муқаддас бурчимиз деб ҳисоблаймиз.

Биз унинг ҳаяжон тўла сўзларини тинглар эканмиз, кўз олдимизга корхона ишчиларининг янада жўшқинлик билан меҳнат қилаётганликларини келтирдик. Анатолий Кучурин бошлиқ аппаратчилар бригадасини олайлик. Ушбу коллектив КПСС XXVI съезди шарафига зарбдор вахта ўтказишни даъват қилди. У бошқаларга ибрат кўрсатиб, июль ойидаёқ дастлабки маррани эгаллади. Еттинчи ой топшириғи муддатидан беш кун илгари бажарилди. Аппаратчилар қолган вақт ичида эса тепловоз секцияларини бошқарувчи яна иккита пультни монтаж қилиб бўлдилар.

Корхонада ишлаб чиқариш коллективларининг КПСС XXVI съезди шарафига янги оширилган социалистик мажбуриятлар қабул қилиши давом этмоқда. Жумладан, А. Бесчетнова етакчилик қилаётган бригада азаматлари йиллик топшириқда белгиланганига қўшимча равишда яна битта тепловоз секциясининг аппаратларини ремонтдан чиқармоқчилар. В. Пищев бошлиқ слесарлар бригадаси коллективи эса битта локомотив учун мой ва сув системаси қувурларини, Ҳ. Қосимов етакчилигидаги бригада совутувчи қурилмани қўшимча равишда тайёрлаб беришда бутун куч ва имкониятлардан унумли фойдаланишяпти.

Суҳбатдошимизнинг ўзига келсак, у москваликлар изидан бориб беш йиллик якунловчи йили планини 7 ноябргача ўринлатиш, пландан ташқари 50 та электр моторни ремонт қилишга сўз берган. Донгдор ишчининг сўзи ҳеч қачон ерда қолган эмас. Шу долзарб кунларда бригада ремонтчилари ҳар сменада нормадаги 6 та ўрнига 8—9 та моторни тикламоқда.

— Николай Матвеевич, айтингчи, коллективингиз эришаётган муваффақиятларнинг сири нимада? —сўраймиз ундан.

— Тўғрисини айтсам, ҳеч қандай сир йўқ. Меҳнатни тўғри ташкил эта олган юксак профессионал маҳоратли ишчиларга эга ҳар қандай коллектив албатта, мақсадига етади.

Николай Матвеевич ҳақ. Бригаданинг барча аъзолари бир нечтадан турдош касб эгаси. Уларнинг ҳар бири барча технологик жараёнларни қийналмай бажара олади. Шундай экан, нормаларнинг ошириб бажарилаётганлиги, иш вақти тежалаётганлиги, юксак меҳнат унумдорлигига қандай эришилаётганлигига таажжубланишнинг ҳожати йўқ.

Э. ХЎЖАЕВ,
Ҳ. СУЛТОНОВ.

ЎЗБЕКИСТОН ЁЗУВЧИЛАРИНИНГ VIII СЪЕЗДИ ОЛДИДАН

ЮЛДУЗЛАРНИ ЧУЛҒАР ЕРНИНГ ШУҲРАТИ

УЙҒУР ЛЕНИННОМАСИ САҲИФАЛАРИ

●

Жаҳондаги барча илғор, курашчан қаламкашларнинг ижодида Ленин образи кенг, чуқур ифодасини топмоқда. Шу жумладан Шарқ тараққийпарвар адиблари меҳнаткаш инсоннинг эрки ва бахтини, шодлиги ва дардини, умид ва ишончини акс эттиришда Ленин даҳосидан нур ва илҳом олаётганликлари ҳаммага аёндир.

Уйғур диёрида зулм ва истибдод туфайли қум босиб ётган идрок ва тафаккур чашмаларининг очилишида Ленин ғоялари улкан ва муҳим аҳамият касб этди. Шарқий Туркистон меҳнаткашлари ўлкада рўй берган инқилобий ўзгариш жараёнларида, зулмату ғафлатга қарши курашда Ленин ғояларининг ҳаётбахш таъсирини яхши билганлар. Бу ғоялар меҳнат аҳлини ҳаяжонга солди, унда инсоний ҳис-туйғулар жўш урди. Унинг қалб тўлқинларидан яралган «Замон бизга боқғувси», «Энди навбат бизники», «Лениннинг йўли билан» каби халқ қўшиқларида шундай куйланади:

Йўқсулларга тонг отиб,
Зарлар сочур ўхшайди.
Жанг қизитинг, халойиқ,
Бахт юз очур ўхшайди.
Будир Ленин ҳикмати,
Каромати, қудрати.
Бизга мадад беради
Шўроларнинг ҳиммати.

Шарқий Туркистон халқининг қалбига Ленин таълимотининг шуъласи сингиб борган сари, унда озодликка интилиш ҳаракатлари ҳам шунча ўсиб, жадаллашиб боради. Халқ бу ҳаракатда ўзининг ёлғиз эмаслигини, жаҳон меҳнат аҳли, айниқса, совет кишилари улар билан бирга эканликларини англаб етди ва буни ўз қўшиқларида тобора чуқурроқ ифодалай бошлади:

Улуғ Совет бор бўлсин,
У устоз ҳам дўстимиз.
Юрагимиз туташган,
Туташгандек юртимиз.

Янги уйғур адабиётининг асосчиларидан бири Лутфилла Муталлиб Ленин ғояларининг жарчиси бўлиб майдонга чиқди. Инқилобий шеъриятга, жумладан уйғур Лениннномасига асос солди.

Лутфулла Муталлиб Ленин ҳақида, у бахш этган Октябрь қуёши ҳақида куйлади. У ўзининг сиёсий ўткир шеърларида давр нафасини акс эттирди. Лутфилла Муталлибнинг шеърлари содда самимий ва жўшқиндир. У ўз шеърларида Ленин билан уйғур халқининг бирлиги ғоясини илгари сурди. Ленинни идеал инсон сифатида улуғлади. Шоирнинг Ленин ҳақидаги идеаллари «Йилларга жавоб», «Умидвор тилак», «Кураш илҳоми», «Кураш тўлқинлари», «Ватан аъло, халқ аъло», «Ленин шундай ўргатган» каби қатор асарларида тўлиқ ифодаланган.

Уйғур шеъриятида Лутфилла Муталлиб анъанасини ижодий давом эттириб, Ленин ғояларини кенг, чуқур акс этишига муносиб ҳисса қўшган шоирлар орасида А. Рўзи ҳам салмоқли ўринни тутади. Унинг поэзиясида Ленин ва озодлик, инқилоб ва зафар, тонг ва севинч бир-бирига уйғун равишда акс этган. Ленин деганда, шоир кўз ўнгида башарият халоскорининг, нажоткорининг улуғвор сиймоси намоён бўлади. Октябрь деганда бахту иқбол тонги жилоланади.

Пешқадам шоир А. Рўзи Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 34 йиллигига бағишлаган «Инқилоб символи» номли шеърида Октябрь қуёшининг жаҳоншумул тарихий аҳамиятини поэтик талқин этади. Шоир ўз мушоҳадаларида шарқ элларининг, жумладан уйғур элининг озодлик йўлидаги кураши садолари «Аврора» садосининг қонуний давоми, деган хулосага келади. Мазкур асарга Хитой истибдодига қарши 1944 йилда Илида кўтарилган миллий озодлик ҳаракати воқеалари асос қилиб олинган. Асарга ушбу инқилоб Улуғ Октябрь революциясининг давомидир, деган поэтик ғоя сингдирилган. Мабодо Улуғ Октябрь инқилоби бўлмаса, «Аврора» садолари жаҳон бўйлаб янграмаса, унинг бонги дунё меҳнаткашлари қатори Шарқий Туркистон жафокашларини уйғотмаса эди, у ҳолда Или инқилоби ҳам кўтарилмасди, деган ҳаққоний хулоса чиқаради. Бинобарин шоир «Инқилоб символи» шеърида шундай дейди:

Қаҳрамон «Аврора»
бастидир баланд,
Нева қирғоғида мағрур
хотирот.
Биз уйғондик унинг
тенгсиз заллидан,
Уйғонар дунёда барча
одамзод.

Талантли шоира Ҳанифа Солиҳова ижодида ҳам Ленин мавзуи салмоқли ўрин тутади. У ҳаётнинг қайноқлигида, баҳорнинг тошқинлиги-ю жозибадорлигида, ҳатто табиатнинг саховатида, инсоннинг олижаноб интилишларида Ильич даҳосининг тафтини ҳис қилади. Бу жиҳатдан шоиранинг «Баҳор ижодкорларига», «Ильич байроғи» сингари асарлари диққатга сазовордир. У «Баҳор ижодкорларига» шеърида Ильични жўшиб улуғлайди:

Умрим бўйи ёзиб ўтсам
Ленинга достон,
Тугамайди ижодимнинг
илҳом булоғи.
Ғам қаърига ботганда
мен туғилган макон,
Кўринмасди зулматнинг
ҳеч чеки, қирғоғи.
Ленин доҳий раҳнамолик
қилган курашнинг
Ҳур байроғи Москвадан
сочди зиёсин.
Булутларни ёриб чиққан
улуғ Қуёшнинг
Ёлқинлари парчалади
зулм дунёсин.

Ёш, истеъдодли шоир А. Қутлуқов ҳам поэзияда Ленин сиймосини яратишга интилади. Янги дунё кишиларида ленинча яшаш, ленинча курашга эътиқодни «Россия» номли йирик поэтик асарида тараннум этади.

А. Қутлуқов Ленин ҳақида қатор шеърлар, баллалалар яратиш билангина чекланмасдан, шеъриятнинг мураккаб жанри ҳисобланган рубоийларида ҳам Ленин башарият орзуларини рўёбга чиқарганлигини, инсониятга янги саодат йўлини кўрсатганлигини тўлқинланиб куйлайди.

Одам бир умрга бахтини
кутди,
Олам бир умрга бахтини
кутди.
Ленин бахт сандиғин
калитин топиб
Одам ва оламнинг қўлига
тутди.

Уйғур шеърияти ленинномасига муносиб ҳисса қўшиб келаётган шоирлар орасида Учқун алоҳида ажралиб туради. У илк ижодидан бошлабоқ Ленин даҳосини жўшиб куйлаб келмоқда.

Одатда поэтик ғоя асарнинг бадиияти ва моҳиятини белгиловчи хусусиятга эгадир. Ижодкорнинг маҳорати ва дунёқараши ҳам ўша бош поэтик ғоянинг очилишига хизмат қилади. Учқуннинг «Ленин планетаси» асарида диққатга сазовор бир жиҳат бор.

Ҳамма сайёранинг ўз
номи бордир,
Бирин Чўлпон айтамиз,
Ой деймиз бирин.
Юлдузларни чулғар
ернинг шуҳрати,
Чунки бу заминда
туғилган Ленин.

Уйғур шеъриятида юзага келган лениннома саҳифаларини варақлар эканмиз, яна уйғур шоирлари Н. Бўсоқов, Т. Олмос, Т. Сомсоқ, А. Тотлиқ, У. Имин, Б. Аршиддинов, З. Қаҳҳоров, Ҳ. Ҳамроев, Р. Қосим, Н. Ҳасан, Д. Турахматов, Қ. Қурбонова, Р. Рўзиев, М. Ҳамроев, А. Ғаниев, М. Абдураҳмоновлар ижодида ҳам Ленин ва Октябрь мавзуи кенг ўрин тутганлигини кўрамиз.

Замонавий уйғур шеъриятида Ленин образини бадиий гавдалантириш вазифаси, таъбир жоиз бўлса, ирмоқлардан дарёга айланиб бормоқда. Ленин ҳамда ленинизмнинг ғолибона тантанаси ҳақида янгидан-янги шеърлар, баллада ва поэмалар яратилмоқда.

Рўзи ҚОДИРИЙ,
филология фанлари кандидати.

ДЕПУТАТ ВА ҲАЁТ

ИШОНЧ ОҚЛАНМОҚДА

Тўхтахон даладан қайтиб келиши билан эшикдан бола кўтарган ёшгина аёл кириб келди.

— Опа...

Аёл гапини давом эттиролмай йиғлаб юборди.

— Нима гап, синглим, — сўради депутат.

Аёл юрагидаги дардини очди. Эрининг ҳар куни ичиб келиб тўполон қилиши, бетиним озор беришини куйиниб гапирди.

— Сиз ўзингизни қийнаманг, синглим, эртага мен у билан гаплашиб қўяман.

Тўхтахон йигитнинг исмини, ишхонасини ён дафтарига ёзиб қўйди. У туш пайтида йигитни ҳоли учратди.

— Бинойидек йигит экансиз. Ичиб, бола-чақангизнинг тинчини бузиб нима қиласиз?..

Йигит мулзам бўлди. Депутатга бундан кейин ичмасликка сўз берди. Орадан кўп ўтмай оилада иноқлик, тотувлик қарор топди.

СССР Олий Совети депутати Тўхтахон Қирғизбоева одамларнинг қувонч ва ташвишларига шерик бўлаётгани, қўлидан келганча уларга ёрдам кўрсатаётгани туфайли обрў қозонмоқда. Шу боисдан бўлса керак, уни сайловчилар иккинчи марта СССР Олий Советига депутат қилиб сайладилар. Тўхтахон сайловчилардан тушган наказ ва таклифларнинг бажарилиши учун жонбозлик кўрсатмоқда. Меҳнатда бошқаларга намуна бўлмоқда.

Сирдарё районидаги Охунбобоев номли колхозга табиий газ ўтказиш тўғрисида наказ берилганди. Тўхтахон бу ҳақда тегишли ташкилотларга мурожаат қилди. Унинг илтимоси инобатга олинди. Натижада хўжалик табиий газга эга бўлди. Ворошилов райони маркази аҳолиси хонадонларига ҳам «зангори олов» кириб келди. Бир неча йиллардан буён «Малик» совхозининг 3-бўлимида янги мактаб биноси қуриш масаласи ҳал қилинмай келаётган эди. Ҳозирги кунда мактаб биноси қурилиши бошлаб юборилди. Ана шу совхозда қад ростлаб турган 600 ўринли маданият саройини зарур чолғу асбоблари билан таъминлашда ҳам Қирғизбоеванинг ҳиссаси бор.

Ташаббускор депутат ўз сайловчилари олдида тез-тез ҳисоб беради. Уларнинг фикр-мулоҳазалари, таклиф ва истакларини ҳисобга олиб боради.

Бир неча йилдан буён Тўхтахон Қирғизбоева «Малик» совхозидаги пахтачилик звеносига бошчилик қиляпти. Звенонинг ютуқлари йилдан-йилга ошмоқда. Пахта ҳосилдорлиги кўтарилаяпти. Депутат бошчилигидаги коллектив аъзолари ўнинчи беш йиллик планни аллақачон бажариб бўлганлар. Улар бу йил ўн биринчи беш йиллик ҳисобига «оқ олтин» ҳосилини топширадилар. Улар 50 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 60 центнердан хирмон кўтаришга аҳд қилганлар. Шу кунларда звено аъзолари ҳосил нишоналарини кўпайтириш учун зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар.

И. ИСМОИЛОВ.

ИЛҒОР ТАЖРИБА МИНБАРИ

ЗАФАРЛИ ЙИЛЛАР

Бекобод районидаги Ленин номли колхоз — пойтахт областининг илғор хўжаликларидан бири. Бу ерда пахта ва бошқа экинлардан йил сайин мўл ҳосил олинмоқда. Чорвачилик маҳсулотлари етиштириш тобора кўпаймоқда. Колхоз аъзолари КПСС XXVI съезди қарорларини амалга ошириш, ўнинчи беш йиллик план топшириқларини тўла-тўкис бажариш учун собитқадамлик билан кураш олиб бормоқдалар. Улар дон, пахта, гўшт, сут ва бошқа маҳсулотлар етиштириш ҳамда давлатга сотиш юзасидан белгиланган беш йиллик планларни муддатидан олдин анча ошириб адо этдилар. Хўжалик коллективи КПСС Марказий Комитетининг 1980 йил июнь Пленуми қарорларини зўр кўтаринки руҳ билан қарши олди, уни ўзининг жанговар иш программаси деб қабул қилди. Колхоз аъзолари бу йил пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтириб ўнинчи беш йилликнинг сўнгги босқичини муваффақиятли якунлаш ҳамда ўн биринчи беш йилликка дадил қадам қўйиш, партиямизнинг навбатдаги XXVI съездини муносиб кутиб олиш мақсадида ташаббус кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. Колхоз правлениесининг раиси Ҳайдар Ҳамроқуловнинг қуйидаги мақоласида шулар ҳақида ҳикоя қилинади.

Барча совет деҳқонлари қатори колхозимиз меҳнаткашлари ҳам КПСС Марказий Комитетининг 1980 йил июнь Пленуми қарорларини, партиямизнинг навбатдаги XXVI съездини чақириш ҳақидаги хабарни шоду хуррамлик билан кутиб олдилар. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Леонид Ильич Брежнев Пленумда қилган докладида қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари КПСС XXV съезди қарорларини амалга ошириш учун олиб бораётган курашга ва қўлга киритаётган муваффақиятларга юксак баҳо берди. Мамлакатимизда дон, пахта, гўшт, сут ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ҳамда харид қилишни кўпайтириш юзасидан ўнинчи беш йиллик план топшириқларини бажариш соҳасида ўтган тўрт йилда яхши натижаларга эришилганлигини таъкидлади.

Ана шу ютуқларда колхозимиз аъзоларининг ҳам муносиб ҳиссаси бор. Хўжалигимиз партия XXV съезди қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини жадал ривожлантириш юзасидан белгилаган йўлдан дадил бормоқда. Беш йилликнинг ўтган даврида экинларнинг ҳосилдорлиги, чорва молларнинг маҳсулдорлиги беқиёс ошди. Етиштирилган дон, пахта, гўшт, сут ва бошқа маҳсулотларнинг миқдори кўпайди.

Буни исботлаш учун айрим рақамларни келтираман. Даставвал шуни айтиш керакки, ишлаб чиқаришнинг етакчи тармоғи бўлган пахтачилик, айниқса, илдам суръатлар билан ривожланди. Ҳар гектар ернинг ҳосилдорлиги, пахтанинг ялпи ҳажми тўққизинчи беш йилликдагига нисбатан анча кўпайди. Масалан, **ўтган беш йилликда ҳар гектар ердан йилига ўрта ҳисобда 29,8 центнердан ҳосил олинганди, 6152 тоннадан пахта етиштирилган эди. Ўнинчи беш йилликнинг ўтган даврида ўртача йиллик ҳосилдорлик 35,1 центнерни, ялпи ҳосил эса 7061 тоннани ташкил этди. Беш йилликнинг ўтган даврида ҳар йили етиштирилган пахтанинг ялпи ҳажми минг тоннадан зиёд ошди.** Шундай қилиб, **беш йиллик план тўрт йилдаёқ анча ошириб адо этилди. Давлатга беш йиллик планда белгиланганидан ташқари 452 тонна «оқ олтин» сотилди.**

Шунингдек, дон, пилла, сабзавот, гўшт, сут, тухум ва бошқа маҳсулотлар етиштириш ҳамда давлатга сотиш юзасидан белгиланган беш йиллик планлар ҳам муддатидан илгари ошириб бажарилди. Ўтган тўрт йилда беш йиллик планда белгиланганига қўшимча равишда 3745 тонна дон, 1857 тонна сут, 68 тонна гўшт ва кўп миқдорда бошқа маҳсулотлар етиштирилди.

Бунга суғориладиган ерлар, техника ва ишчи кучидан, минерал ҳамда маҳаллий ўғитлардан самарали фойдаланиш орқали эришиляпти. Деҳқончилик соҳасида алмашлаб экиш кенг жорий этилгани ва ўзлаштирилгани, дала ишларини комплекс механизациялаш асосида деҳқончилик маданияти оширилгани, чорвачилик соҳасида эса наслчилик иши яхшилангани ва мустаҳкам озуқа базаси вужудга келтирилгани ҳам муҳим роль ўйнамоқда. Шу йўл билан тупроқнинг унумдорлигини, бинобарин, экинларнинг ҳосилдорлигини оширишга эришилмоқда.

Ўтган йили икки минг гектар майдоннинг ҳар гектаридан 32,5 центнердан пахта олинди. Ялпи ҳосилнинг 85 проценти машиналар билан терилди. Беш йилликнинг дастлабки босқичидагига нисбатан қорамоллар, шу жумладан, сигирлар сони яна бир ярим баравар ўсди. Бу даврда ҳар бир сигирдан олинган сутнинг миқдори минг килограммдан кўпайди.

Алмашлаб экишга келганда эса шуни айтиш керакки, бизда ўн далали схема жорий этилган. Ҳар йили саккиз далага пахта, икки далага беда, маккажўхори ва алмашлаб экишга киритилган бошқа экинлар экилади. Бошқача қилиб айтганда, ҳар йили шундан олдинги йили пахта экилган икки дала, яъни 400 гектар ерга беда, ғалла, маккажўхори, сабзавот ва полиз экинлари, хашаки лавлаги, судан ўти экилади. Ўтган йили ана шу экинлар етиштирилган шунча майдонга, шу жумладан, 100—120 гектар уч йиллик бедапояни ҳайдаб, ўрнига чигит экилади. Шундай қилиб, пахта майдонлари ҳар беш йилда бир марта тўла алмаштириляпти. Ҳозир барча пахта майдони бошқа экинлар билан бир марта алмаштириб чиқилди ва алмашлаб экишнинг иккинчи давраси давом этяпти.

Бу пахтанинг ҳосилдорлигини ошириш ва етиштирилаётган пахтанинг ялпи ҳажмини тобора кўпайтириш билан бир қаторда, мўл-кўл озуқага эга бўлиш, чорва молларни яхшироқ боқиш ва гўшт, сут етиштиришни мунтасил кўпайтириш имконини беряпти. Беш йилликнинг ўтган даврида ем-хашак етиштириш бир ярим баравар кўпайди, чорвачиликнинг озуқа базаси мустаҳкамланди. Ўтган йили ҳар гектар ердан 200 центнердан беда пичани, 500 центнердан силосбоп кўкпоя олинди. Бошқа озуқа экинларининг ҳосили ҳам мўл бўлди.

Шу муносабат билан пахта, гўшт, сут, тухум етиштириш ўтган йили 1978 йилдагига ва бу йилнинг биринчи ярмида ўтган йилнинг шу давридагига қараганда қанча кўпайганлигини айтмоқчиман. Ўтган йили пахтанинг ҳосилдорлиги шундан олдинги йилдагига нисбатан гектар бошига 3,5 центнер, ялпи ҳажми эса 686 тонна, етиштирилган гўштнинг миқдори 52 тоннадан зиёд, сут — қарийб 100 тонна ва тухум — 56 минг донадан ортиқ кўпайди. Бу йил пахтакорларимиз ҳар гектар ердан 40 центнердан ҳосил олиш ва давлатга 8 минг тонна «оқ олтин» сотиш, механизаторларимиз эса ялпи ҳосилнинг 90 процентини машиналар билан териш ҳақида ваъда беришган. Адолат Рўзматова, Турсунбой Рўзиев, Ҳошим Раззоқов, Жўрабой Олланазаров каби уста пахтакорлар бошлиқ бригадаларда гектаридан 50—60 центнердан ҳосил етиштириш, пахтани асосан машиналар билан териб олиш назарда тутиляпти.

Пахтакорларимиз ва механизаторларимиз ваъдаларига вафо қилиш мақсадида ғўзани меҳр билан парвариш қилмоқдалар. Ҳозир барча майдондаги экин етти марта сифатли культивация қилинди, беш марта кетмон чопиғи ўтказилди, тўрт марта қондириб суғорилди, уч марта озиқлантирилди. Шу кунларда ғўза парваришида минг киши фаол қатнашяпти. 47 та культиватор унумли ишлаб турибди. Икки юз киши ғўзани сувга қондиряпти. Бу соҳада ҳар куни саккиз гектардан ортиқ майдондаги ғўзани культивация қилаётган, суғориш эгатлари олиб бераётган ва экинни озиқлантираётган Исмоил Маъруфов, Оқмирза Сатторов, Абдумавлон Ҳошимов, Суюнбой Турсунбоев сингари моҳир механизаторлар, бир ярим-икки гектар майдондаги экинга сув тараётган Асқарали Каримбердиев, Мели Норбоев, Абдумўмин Жўраев сингари уста сувчилар ибрат кўрсатишяпти.

Ғўза серҳосил бўлиб ўсяпти. 1700 гектар майдондаги ғўзанинг ҳар тупида 5—6 тадан, қолган қисмида эса 3—4 тадан бўлиқ кўсак ҳосил қилинди. Ҳар гектар ерда ўрта ҳисобда 130 минг туп ниҳол бор.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг 1980 йил ҳосилини йиғиб-териб олиш ва тайёрлашга ҳозирлик кўриш ҳақидаги қарорига жавобан пахтакорларимиз ғўза парваришини терим бошлангунга қадар сусайтирмай давом эттириш ва ҳар туп ғўзадаги кўсаклар сонини 10—12 тага етказишга қарор қилишди. Ғўзалар чеканкабоп бўлиб қолди. Чеканкани вақтида сифатли қилиб ўтказамиз. Бу кўсаклар сонини кўпайтириш билан бирга, ғўзани машинабоп қилиб ўстиришда ҳам муҳим роль ўйнайди.

Деҳқонларимиз ғўза парваришини намунали давом эттириш билан бир қаторда, ҳосил йиғим-теримига ҳам пухта тайёргарлик кўрмоқдалар. Мавжуд 44 та терим машинаси, тележкалар, транспорт тракторлари, механик-подборщиклар, погрузчиклар, хирмон жойлар, тош-тарозилар, йўл ва кўприклар ремонт қилиниб, тахт қилиб қўйилди. Бу йил 50 та терим агрегати икки сменада ишлатилади. Колхоздаги ўқув-ишлаб чиқариш комбинатида янгидан 28 механик-ҳайдовчи тайёрланди ва уларнинг сони юз кишига етказилди.

Биз бу йил теримни барвақт бошлаймиз ва уни ипатоволиклар методи асосида уюшқоқлик билан ўтказамиз. Пахта тайёрлаш йиллик планини октябрь ойининг бошида, юксак мажбуриятимизни эса октябрь ойи ичида тўла бажарамиз.

Чорвадорларимиз ҳам юксак маррани кўзлаб меҳнат қилишяпти. Улар бу йил гўшт, сут ва тухум етиштиришни ўтган йилгига нисбатан 20—30 процент кўпайтиришни мўлжаллашмоқда. Шу йилнинг олти ойида гўшт етиштириш 1979 йилнинг шу давридагига нисбатан 54 процент кўпайди. Сут ва тухум етиштиришни кўпайтириш соҳасида ҳам ана шундай яхши натижаларга эришилди. Давлатга ўтган йилдагига нисбатан 36 тонна кўп гўшт, 18 тонна кўп сут, етти минг дона кўп тухум сотилди. Мукаррам Ғозибоева, Жамила Холиқова, Маъфират Сатторова каби илғор сигир соғувчилар ўзларига биркитиб қўйилган ҳар бир сигирдан ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 600—800 килограмм кўп сут соғиб олиб, чорвадорлар маҳсулот етиштиришни кўпайтириш учун олиб борган курашга муносиб ҳисса қўшдилар.

Шуни айтиш керакки, маҳсулотнинг миқдори кўпайиб, унинг таннархи арзонлашгани туфайли эндиликда чорвачилик ҳам фойда келтирадиган тармоққа айланди. Масалан, ўтган йили чорвачиликдан қарийб бир миллион сўм даромад, шу жумладан икки юз минг сўмга яқин соф фойда олинди. Колхознинг ялпи даромади эса 3 миллион 200 минг сўмни, соф фойда салкам 600 минг сўмни ташкил этди. Колхозчиларнинг ўртача йиллик даромади 2100 сўмга етди.

Колхозимиз аъзолари ўнинчи беш йилликнинг якунловчи йилини барча соҳаларда муваффақиятли якунлайдилар ва партиямизнинг навбатдаги съездини ёруғ юз билан кутиб оладилар.

Ҳ. ҲАМРОҚУЛОВ,
Бекобод районидаги Ленин номли колхоз раиси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати.

ЖОНАЖОН ВАТАН БЎЙЛАБ

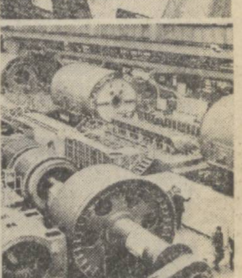

Челябинскдаги махсус пўлат қопламалар заводи саноат объектлари қурилишини жадаллаштиришда қўл келувчи янги қисмлар ишлаб чиқармоқда. Уч қаватли, минерал плитали бундай панеллар ўзининг пишиқ-пухталиги ва чидамлилиги билан алоҳида ажралиб туради. Суратда: янги бинокорлик маҳсулотини ишлаб чиқаришда актив қатнашган илғор қурувчи С. Фёдоров иш устида.

Ленинградда қудратли саноатимизнинг кўпгина тармоқлари мавжуд. Улкан шаҳарда эндиликда улуғ Ленин орзу қилган минглаб тракторлар, дастгоҳлар, кўтарма кранлар, кончилик транспорти турлари, электроника асбоблари ва аниқ приборлар пешма-пеш ишлаб чиқарилмоқда.

Суратда: мамлакатда йирик машинасозлик корхоналаридан бири — С. М. Киров номли «Электросила» ишлаб чиқариш бирлашмаси цехларидан бири.

(ТАСС фотохроникаси).

ТОШКЕНТ РАЙОНИ ЧОРВАДОРЛАРИ ТАШАББУСИ ИЗИДАН

ЯНГИ МАРРАЛАРНИ КЎЗЛАБ

Тошкент районн меҳнаткашларининг чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотиш юзасидан ўнинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш, КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съездини муносиб кутиб олиш борасидаги ватанпарварлик ташаббусига қўшилган Янгийўл районидаги машъал «Коммунизм» колхози чорвадорлари улкан марраларни кўзлаб меҳнат қилмоқдалар.

Колхоз чорвадорлари якунловчи йилда давлатга 9480 центнер сут, 650 центнер гўшт, 67 минг дона тухум етказиб бериш учун курашиб, қувончли ютуқларга эришяптилар. Давлатга 901 центнер гўшт етказиб берилиб, бу борадаги йиллик халқ хўжалик плани 178 процентга бажарилди. Хўжалик паррандабоқарлари муваффақияти ҳам чакки эмас. Улар қабул пунктига 112,5 минг дона тухум топшириб, йиллик планни 168 процент бажаришди.

«Оқ чашма» ижодкорлари ҳар бир сигирдан 2500 килограмм ўрнига 4800 килограммдан сут соғиб олишга аҳд қилишган эди. Улар Тошкент районидаги ҳамкасблари ташаббусига қўшилиб, бу кўрсаткични 5000 килограммга етказишга аҳд қилишди. Сут сотиш плани август ойидаёқ бажарилади. Ҳозиргача ҳар бир сигирдан 2500 килограммдан зиёд сут соғиб олинди. Бу ўтган йилнинг шу давридагидан 109 килограмм кўпдир.

Хўжалик чорвадорлари ҳузурида бўлсангиз юксак марранн эгаллаш учун ҳамма бир жон, бир тан бўлиб фидокорона меҳнат қилаётганининг гувоҳи бўласиз. КПСС Марказий Комитетининг «КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа ўтказиш тўғрисида»ги қарори асосида бу ерда ўзаро мусобақа намунали йўлга қўйилган. Илғорлар ўз вақтида моддий ва маънавий рағбатлантирилаётир. Гулсара Жалолова, Қорасоч Чинжигитова, Анор Тожиева, Кўчқор Тўйчиев, Жамила Асхўжаева сингари «оқ чашма» ижодкорлари социалистик мусобақада пешқадамлик қилишаётир. Ҳар бир сигирдан йилнинг биринчи ярмида 2800—3600 килограммдан серқаймоқ сут соғиб олган пешқадамлар йил охиригача бу кўрсаткични 5500—6000 килограммга етказишга шайланишган.

«Коммунизм» колхози меҳнаткашлари чорвачиликнинг озуқа базасини мустаҳкамлашга доимо алоҳида эътибор бермоқдалар. Хўжаликда ем-хашак етиштирувчи махсус бригада ташкил этилган. Унга коммунист Мурод Юсупов бошчилик қилади. Бригада ҳозиргача пландаги 1912 тонна ўрнига 2320 тонна сенаж тайёрлади. Шунингдек 1200 тонна беда пичани, 1080 тонна хашаки лавлаги, 6800 тонна силос тайёрлаш учун кураш кетмоқда. КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди шарафига социалистик мусобақани тобора авж олдираётган колхоз чорвадорлари ўз зиммаларидаги юксак мажбуриятларини, албатта, шараф билан бажарадилар.

Т. ТЎҚЛИБОЕВ.

МАККАЖЎХОРИ ЎРИМИ БОШЛАНДИ

Нишон районидаги Карл Маркс номли совхознинг Жўра Қурбонов бошлиқ комсомол-ёшлар бригадасида маккажўхори ўрими бошланди. «Дала маликаси»ни парвариш қилиш даврида социалистик мусобақа ғолиби бўлган механизатор Эшим Қурбонов ўз комбайнини биринчи бўлиб далага чиқарди. Қурбонов агрегати кетидан яна икки «Херсонец» бригада далаларига йўл олди. Бу уч комбайн ихтиёрига 12 тележка биркитиб қўйилди.

Бригадада маккажўхори ўрим-йиғимини 4 иш кунида тугатиш мўлжалланмоқда. Маккажўхорикорлар мавжуд 56 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 120 центнердан «каҳрабо дон» ва кўплаб кўкпоя йиғиштириб олишни ўз олдиларига мақсад қилиб қўйишган. Ҳосили ўриб йиғиб олинган майдонларга силос учун такрорий маккажўхори экилади.

О. ЎЛЖАЕВ.

МАШИНАЛАР ШАЙ

Ғалаба районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг механизаторлари пахта териш машиналарини ремонт қилишни муддатидан илгари тамомладилар. Юзта «зангори кема», кўрак терадиган 27 та машина, 54 та подборщик ва 380 трактор прицепи ишга шайлаб қўйилди. Комиссия пахта териш машиналарини юқори баҳо билан қабул қилди. Пахта териш машиналарининг ҳаммаси икки сменада ишлаш учун механизаторлар билан таъминланди.

Бу йил совхоз деҳқонлари ҳосилнинг 95 процентини машиналар билан теришга қарор қилдилар. Бу эса ўтган йилдагидан 8 процент кўп.

ПЛАНЕТАМИЗДА

БУЮК СПОРТ ВОҚЕАСИ

ПАРИЖ. Москвада ўтказилган ёзги Олимпиада ўйинлари жаҳон аҳамиятига молик буюк спорт воқеаси бўлди, спортнинг ҳамма турида жуда катта ютуқлар келтирди, деб ёзади «Юманите» газетаси. «Москва Олимпиадаси, — деб таъкидлайди газета — порлоқ спорт ютуқларининг чинакам улуғвор намойиши билан тугади».

Олимпиадада, деб ёзади «Матэн» газетаси, енгил атлетика «спорт маликаси» эканлиги исботланди. Олимпиаданинг сўнгги кунлари «улуғвор спорт ютуқларининг порлоқ туркуми» билан нишонланди.

«Европа-1» радиостанциясининг махсус мухбири «Москвадаги ўйинлар ниҳоятда зўр ташкил этилганлигини» уқтиради. Спорт обзорчилари француз спортчилари ўз медалларини ғоят қизғин ўтган ҳалол, қаттиқ курашда қўлга киритганликларини, баъзи бир мамлакатларнинг спортчилари қатнашмаганлиги бу курашга амалда таъсир қилмаганлигини қайд этадилар.

Парижда чиқадиган «Монд» газетаси «XXII Олимпиада ўйинлари бенуқсон ташкил этилди», — деб баҳо беради.

ЛОНДОН. Москвадаги Олимпиада мусобақаларида қатнашиб бўлиб, уйларига қайтиб келган Британия спортчиларининг биринчи группаси ўйинларга кўрилган тайёргарликка, унинг ташкил этилиши ва ўтказилишига ҳамда совет кишиларининг меҳмондўстлигига юксак баҳо берди. Шу муносабат билан «Олимпиада-80»нинг олтин совриндори сузувчи Данкен Гудхью айтдики, «бу — менинг иштирок этишимга тўғри келган Олимпиада ўйинларидан энг яхшиси бўлди, русларнинг дилнавозлиги бундан ортиқ бўлиши мумкин эмас». Британия олимпиадачилари шу ўйинларда ҳар қачонгидан кўра муваффақиятли қатнашиб, ўз мамлакати учун кўп медалларни қўлга киритдилар. Уларнинг номлари миллионлаб инглизларга маълум бўлиб қолди, газеталарнинг биринчи саҳифаларида уларнинг портретларини кўриш ҳамда радио ва телевидение орқали суҳбатларини эшитиш мумкин.

РИМ. Италия миллий Олимпиада комитетининг президенти Франко Карраро қуйидагиларни айтди: Москвадаги мусобақалар ғоят юксак даражада ўтди, у жуда зўр ташкил этилган бўлиб, Олимпиада мусобақаларининг техникавий даражаси ниҳоятда юқори бўлди. Олимпиадани барбод этиш йўлидаги уринишлар муваффақиятсизликка учради. «Москвага келмаган кишилар хато қилдилар, мен уларга ачинаман, чунки улар сиёсатдонлар чиқарган қарорларнинг қурбонлари бўлдилар». (ТАСС).

ХИРОСИМА БОНГИ

БИЗНИНГ ШАРҲ

1945 йил 6 ва 9 августида Америка ҳарбий-ҳаво кучларининг самолётлари Японияниинг Хиросима ва Нагасаки шаҳарларига атом бомбаларини ташлаб, уларни ер билан яксон қилган эди. Ядро бомбалари портлаши алангаларида 300 мингга яқин киши, асосан хотин-қизлар, кексалар ва ёш-яланглар ҳалок бўлишди. Тасодифга кўра атом ажалидан омон қолган қарийб 400 минг япониялик эса нурланиш касалига йўлиқди ва бир умр азоб-уқубатда қолди. Инсоният тарихидаги ана шу энг даҳшатли фалокат рўй берганидан буён орадан 35 йил ўтди. Лекин атом ажали мамлакат аҳолисининг ҳамон ёстиғини қуритмоқда. Ҳар йили Японияда радиактив нурланиш касалидан юзлаб киши ҳалок бўлмоқда. 1947—1976 йиллар мобайнида нурланиш дардидан 90 мингга яқин япониялик ҳалок бўлди. 360 минг киши ҳозиргача ана шу бедаво дарддан азоб чекмоқда.

Хиросима ва Нагасакининг фожиали тақдири милитаризмга хизмат қилаётган атом бомбаси инсоният учун ғоят хатарли эканлигини бутун жаҳонга намойиш этди. Шу сабабли японияликлар: «Бу фожиа такрорланмаслиги керак» деб даъват қилмоқдалар. Бу сўзларни бугун ўтаётган ядро қуролини тақиқлаш халқаро кураш кунида Ер юзидаги барча тинчликсевар кучлар қатъий такрорламоқдалар.

Дарҳақиқат, жаҳонда ядро аслаҳахоналарининг кўпайтирилаётгани тинчликка, айниқса, катта хавф солмоқда. Ер юзидаги жами ядро қуроли запаси агар ҳисоблаб чиқилса, унда жуда даҳшатли рақам ҳосил бўлади. Ҳисоб-китобларга кўра, планетамизда ҳар бири Хиросимага ташланган атом бомбасига тенг бўлган 1 миллиондан ортиқ атом бомбаси тўпланган. Бир миллион ажал бомбаси! Фақат биргина бомбанинг портлаши одамлар учун нақадар қимматга тушганлиги, унинг қандай фожиаларга олиб келганлиги барчага маълум.

Япон халқи ўз бошига тушган аянчли қисматни асло унутгани йўқ. Хиросима ва Нагасаки шаҳарлари ўрнида пайдо бўлган култепалар унга ядро қуроли келтирувчи фалокатни ва азоб-уқубатни доимо эслатиб туради. Август ойининг биринчи ўн кунлигида анъанага мувофиқ Хиросима ва Нагасакида ядро қуролини тақиқлаш учун кураш шиори остида халқаро конференция ўтмоқда.

Совет Иттифоқининг ана шу йўлдаги курашда биринчи сафда бораётганлигини жаҳон халқи яхши билади. Ўзининг принципиал тинчлик сиёсатига содиқ бўлган Совет давлати урушдан кейинги даврда ядро қуролини давлатларнинг аслаҳахонасидан тамомила чиқариб ташлашни таклиф этди.

Совет Иттифоқи ҳамда социалистик ҳамдўстликдаги бошқа давлатларнинг ядровий қуролсизланиш учун собитқадам ва астойдил кураши ядро хавфини камайтириш мақсадида бир қанча йирик ишларни амалга оширишга имконини берди. Масалан, уч муҳитда ядро синовларини тақиқлаш, ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисида шартномалар ва бошқа халқаро ҳужжатлар тузилди. Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий маслаҳат комитетининг яқинда Варшавада бўлиб ўтган кенгашининг якунлари халқаро майдонда катта қизиқиш уйғотди. Янги ташаббус билан чиққан социалистик давлатлар Европада хавфсизликни мустаҳкамлаш ва ҳамкорликни ривожлантириш, ялпи тинчлик ва халқларнинг озодлиги ҳамда мустақиллиги учун, халқаро кескинликни юмшатиш, қуролланиш пойгасини тўхтатиш ва қуролсизланиш учун курашни давом эттиришга қатъий аҳд қилганликларини тасдиқладилар. Бироқ империалистик ва гегемонистик кучлар қуролланиш пойгасини авж олдиришга интилмоқдалар, можароли вазиятларни вужудга келтирмоқдалар. Бу эса ҳарбий хавф-хатарнинг кучайишига олиб келмоқда. Ғарбнинг милитаристик доиралари ядро билан қуролланиш пойгасини кучайтириш йўлини тутмоқда. Кейинги ўн йил мобайнида ер юзидаги ядро қурол-яроғларининг запаси 3,5 баравар ошган. Ядро қуролига эга бўлган мамлакатлар қаторига Хитой ҳам кирди. Пекин раҳбарлари ўз гегемонистик мақсадларига эришиш учун ракста-ядро потенциалини кучайтирмоқдалар. Шу сабабли жаҳон халқлари кескинликни юмшатиш, тинчлик ва халқаро ҳамкорлик учун, қуролланиш пойгасини жиловлаш, ёппасига ва батамом қуролсизланиш учун қатъий кураш олиб бормоқдалар. Улар Совет Иттифоқи, Варшава Шартномасида қатнашувчи бошқа давлатларнинг конструктив тинчликсеварлик таклифларини қўллаб-қувватламоқдалар. Бу таклифларни амалга ошириш учун, инсониятни ядро уруши хавфидан тамомила халос қилиш учун курашни кучайтириш — ер юзидаги барча тинчликсевар кучларнинг энг муҳим вазифасидир.

Ф. ШОҲИСМОИЛОВ,
А. РЎЗИЕВ.

ЖАҲОН ХОТИН-ҚИЗЛАРИНИНГ ҚАТЪИЯТИ

КОПЕНГАГЕНДАН ХАТ

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти 1975 йилда хотин-қизларнинг ўн йиллигини эълон қилган эди. Шу муносабат билан Копенгагенда июль ойининг иккинчи ярмида чақирилган жаҳон конференциясининг иши «Тенглик, тараққиёт ва тинчлик» шиори остида ўтди. БМТга аъзо бўлган 130 дан зиёд давлат жаҳон жамоатчилигининг ана шу энг йирик анжуманига ўз вакилларини юборди. СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси В. В. Николаева-Терешкова совет хотин-қизлари делегациясига бошчилик қилди.

Хотин-қизларнинг Копенгагендаги жаҳон конференцияси билан бир вақтда ҳукуматга қарашли бўлмаган ташкилотларнинг жамоат анжумани ҳам ўтказилди. Бу анжуман ишида жаҳоннинг кўпчилик мамлакатларидаги прогрессив халқаро ва миллий хотин-қизлар ташкилотларининг олти мингга яқин вакили, шу жумладан Совет Иттифоқи делегацияси қатнашди.

Копенгаген 70 йил муқаддам биринчи марта хотин-қизларнинг халқаро учрашув жойи бўлган эди. 1910 йилда Дания пойтахтида социалистик хотин-қизларнинг конференцияси бўлиб ўтди. Бу конференцияда Клара Цеткиннинг таклифига мувофиқ, халқаро хотин-қизлар куни—8 Мартни ҳар йили нишонлаш тўғрисида қарор қабул қилинди.

Ўша пайтдан буён жаҳонда кўп ўзгаришлар рўй берди. Планетамизда социалистик давлатлар вужудга келди. Бу давлатларда яшовчи хотин-қизлар эркаклар билан бир қаторда тенг ҳуқуқли бўлиб, иқтисодий, сиёсий ва ижтимоий ҳаётнинг ҳамма соҳаларида актив қатнашмоқдалар. Аммо капиталистик мамлакатларнинг вакиллари Копенгаген конференциясида таъкидлаб ўтганидек, буржуа жамияти хотин-қизларни аввалдагидек ҳозирда ҳам иккинчи даражадаги кишилар қаторига қўяди. Бу жамият расмиятчилик юзасидангина (лекин ҳамма жойда ҳам эмас) хотин-қизларнинг ҳуқуқий тенглигини тан олади, амалда эса уларни меҳнат қилиш, тенг ҳақ олиш, илм олиш ва ҳунар ўрганиш ҳуқуқларидан маҳрум этади. Энг йирик капиталистик мамлакат деб ҳисобланган, бутун жаҳонда инсон ҳуқуқлари учун «курашчи» ролини ўз зиммасига олган Қўшма Штатларда хотин-қизларнинг ҳуқуқий жиҳатдан тенг эканлиги, ҳатто конституцияда ҳам қайд этилмаган. АҚШнинг вакили конференцияда сўзлаган нутқида одамларни жинсига қараб камситишни тақиқлаш ҳақидаги тузатишни мамлакатнинг асосий қонунига киритишни тасдиқлаш йўлидаги ҳар қандай уринишлар ҳеч қандай натижа бермади, деб таъкидлади.

Халқаро демократик хотин-қизлар федерациясининг президенти Фрида Браун ТАСС мухбири билан суҳбатда худди шундай фикрни изҳор қилди. Ф. Браун Совет Иттифоқининг ташқи сиёсатига юксак баҳо берди. СССРнинг Марказий Европада қуролли кучлар ва қурол-яроғларни қисқартириш хусусида Венада олиб борилаётган музокараларда илгари сурган кейинги таклифлари, деб таъкидлади у, совет раҳбарлари тинчлик ва ўзаро ишончни мустаҳкамлаш учун Шарқ билан Ғарб ўртасида музокараларни давом эттиришга интилаётганлигини жуда яққол исбот қилади.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневнинг табриги расмий ҳужжат сифатида тарқатилди. Бу ҳужжат конференция қатнашчиларининг диққат-эътиборини ўзига жалб этди. Советлар мамлакати раҳбарининг табригида бу мамлакатнинг тинчликсевар ташқи сиёсий йўли ҳамиша халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш, турли ижтимоий-сиёсий тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаш принципларини қарор топтиришни кўзда тутганлиги таъкидлаб ўтилган.

И. ЗАВАЛОВ,
ТАСС мухбири.

...ЭНДИ ЭСА «БИЛЛИГЕЙТ»

Қўшма Штатлар халқаро луғатни «Биллигейт» деган янги сиёсий ибора билан «бойитди». Америка президентининг укаси — Билли Картер теварагида Вашингтонда авж олиб кетган сўнгги можарога бутун дунёда мана шундай ном беришди. Шу нарса жуда аниқ белгиландики, Б. Картер Вашингтон маъмуриятининг бошлиғи билан «қони бирлиги»дан фойдаланиб, шубҳали молиявий қаллобликлар билан шуғулланган, буни Ж. Картер ҳам билган.

Ўзининг вакили Р. Рейганни Оқ уйга киритиш учун зўр бериб курашаётган республикачилар партияси демократларнинг позициясига путур етказиши мумкин бўлган мана шу имкониятга жон жаҳди билан ёпишиб олди. Президент Ж. Картер Оқ уй учун «пойгада» демократларнинг вакили ҳисобланади. Республикачилар «Уотергейт» номи билан тарихга кирган ва Р. Никсоннинг президент лавозимидан шармандаларча ҳайдалишига олиб келган сиёсий фалокатдан ҳали батамом ўзларига келганлари йўқ. Республикачилар ҳозирги пайтда демократ-президентнинг укаси билан бўлган жанжални «Уотергейт» шармандали тамғасини сайловчиларнинг хотирасидан чиқариб ташлаш ва уни «Биллигейт» билан алмаштиришнинг «олтин» имконияти деб билмоқдалар.

Аммо капиталистик Америкада порахўрлик, қаллоблик, ҳокимиятни суиистеъмол қилиш ва хизмат мавқеидан ғаразли мақсадларда фойдаланиш каби ҳоллар аллақачон ҳукмдорларнинг турмуш тарзи бўлиб қолган. Шундай шароитларда оддий сайловчиларнинг ҳар иккала асосий буржуа партияларининг сафсатабозлигига муносабати ҳам мутлақо табиийдир. Улар «иккаласи ҳам бир-биридан баттар» демоқдалар. Жумладан, бу шунда ўз ифодасини топмоқдаки, жамоатчилик фикрини билиш мақсадида ўтказилган сўнгги савол-жавобларнинг кўрсатишича америкаликларнинг кўпчилиги амалда танлайдиган йўлимиз йўқ деб ҳисобламоқдалар: Ж. Картер ҳам, Р. Рейган ҳам уларга мақбул эмас.

Шундай бўлса ҳам «Биллигейт» жанжалининг кучайиб бораётганлиги ва республикачилар ундан моҳирлик билан фойдаланаётганликлари президент Ж. Картернинг обрўси тобора пасайиб кетишига олиб келмоқда. Эй-Би-Си телекомпаниясининг Луис Харрис хизмати билан биргаликда жамоатчилик фикрини билиш мақсадида ўтказган савол-жавоб маълумотларига кўра, америкаликларнинг 77 проценти президентнинг фаолиятига салбий баҳо бермоқда. Савол-жавобда қатнашган кишиларнинг 82 проценти Оқ уй ҳозирги хўжайинининг ташқи сиёсати ижобий баҳога сазовор эмас дейишди. «Картернинг обрўси, — деб таъкидлайди Эй-Би-Си, — ҳозир «Уотергейт» жанжали вақтидаги Никсоннинг обрўйига қараганда ҳам ҳатто пасайиб кетди».

Мана шуларнинг ҳаммаси Картернинг номзоди маъқулланмай қолиши учун реал имконият яратади. Картер дастлабки сайлов давомида демократлар бўлажак съезди делегатларидан кўпчилигининг қўллаб-қувватлашини таъминлаб олган эди. Демократик партияда съездни очиқ деб эълон қилиш учун ҳаракат авж олиб кетганлигининг боиси ҳам ана шунда. Съезднинг очиқ деб эълон қилиниши делегатларни Картер учун овоз бериш мажбуриятидан халос қилиш имконини беради. «Ўринбосар» номзодлар ҳам зўр бериб қидирилмоқда. Давлат секретари Э. Маски, сенатор Г. Жексон ва конгресс аъзоси М. Юдоллнинг номлари шулар жумласида тилга олинмоқда. Ана шуларнинг ҳаммаси АҚШда сайловолди сиёсий эҳтирослар яна ҳам кучайишидан далолат беради.

Г. ШИШКИН,
(ТАСС).

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ВА ЎзТАГ МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

РЕСПУБЛИКАМИЗ БЎЙЛАБ

◆ САМАРҚАНД

ДАЛА ШИЙПОНИДА ПРЕМЬЕРА

Самарқанд область Каттақўрғон районидаги Энгельс номли колхоз драма тўгарагининг қатнашчилари Адҳам Раҳмат пьесаси асосида саҳналаштирилган «Абдулла Набиев» спектакли премьерасини кўрсатдилар. Театр санъати ҳаваскорлари маҳаллий маданият уйи саҳнасида кўрсатилган биринчи томошадан кейин хўжаликнинг дала шийпонларида томошалар қўя бошлашди.

Беш йиллик якунловчи йили ҳосили учун курашнинг ҳозирги долзарб кунларида колхоз маданият уйининг ходимлари ўз ишларини бевосита далаларга чиқиб давом эттирмоқдалар. Ҳар оқшом шийпонларда ҳаваскор коллективлар ижросида халқ оҳанглари ва замонавий куйлар янграмоқда, лекторларнинг суҳбатлари ўтказилмоқда, спектакллар намойиш қилинмоқда. Маданий-оқартув ишлар графиги йил охиригача тузиб қўйилган.

◆ ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР

ЗЕБ-ЗИЙНАТЛАР НОЁБ КОЛЛЕКЦИЯСИ

Қорақалпоғистон халқ заргарлари тилла югуртириб қуйишган ва ранг-баранг тошлардан ясаган зеб-зийнатлар Автоном Республика давлат санъат музейи коллекциясини тўлдирди. Бу ерда хотин-қизлар зеб-зийнатлари комплекти: узуклар ва оригинал узун сирғалар, осиб юриладиган ва қўнғироқчали ҳар хил зийнатлар биринчи марта намойиш қилинмоқда. Уларни музей ходимлари Қорақалпоғистон районлари бўйлаб ўтказилган ёзги экспедиция вақтида тўплашган.

Ҳозир халқ усталари заргарлик буюмларининг коллекциясида икки мингтадан кўпрсқ экспонат бор.

◆ ХОРАЗМ

ЧОРВАДОРЛАР ҲУЗУРИДА

Урганч районидаги Чехов номли мактаб бадиий ҳаваскорлик тўгарагининг қатнашчилари Хоразм областининг Қизил жар массивидаги чорвачилик хўжаликлари бўйлаб сафарга жўнаб кетдилар. Ёш артистлар мана шу дастлабки гастроль сафарига тайёрлаган махсус программа меҳнат аҳлини шарафловчи шеър ва қўшиқлардан, СССР халқларининг рақсларидан иборатдир.

Республикадаги кўпгина мактаб ҳаваскор коллективлари ёзги каникуль вақтида қишлоқ меҳнаткашларига маданий хизмат кўрсатишга отландилар.

ХАЛҚ АМАЛИЙ САНЪАТИ

МЎЪЖИЗАЛАР МАСКАНИ

Музей экспонатлари ҳақида инглиз, француз ва немис тилларида ўзбек қизларининг билимдонлик, уддабуронлик билан бераётган ахборотларини меҳмонлар ром бўлиб тинглашарди. 200 хилдан ортиқ нақшлар билан безатилган пештоқлар, равоқлар, устунлар жозибаси кимни ҳайратга солмайди дейсиз?! Залнинг нақшинкор шипини ўймакор безаклари кўзни қамаштирадиган тўрт устун енгил кўтариб туради. Инглиз аёлларидан бири устунлар ва эшикларга ўйиб солинган нақшларга гоҳ яқиндан, гоҳ чеккароқдан, гоҳ кўз ойнак тақиб, гоҳ кўз ойнаксиз узоқ термулиб қолди. Бармоқлари билан нақшларни эҳтиёткорлик билан силаб кўрар экан, мўъжиза, ҳақиқий халқ мўъжизаси, деди ҳаяжонланиб.

—Музей экспонатлари шартли равишда ўн бўлимга бўлинган, — гапида давом этди экскурсовод Раҳима Азизхўжаева. — Бундан Ўзбекистон амалий санъати фақат ўн қисмдан иборат экан, деган тушунча келиб чиқмаслиги керак. Бу жуда кенг ва ранг-баранг олам. Ҳар бир бўлимнинг ўзини бир музейга айлантирса арзийдиган амалий санъат меросимиз бор. Ҳозир музей саҳни 1400 квадрат метр. Халқимизнинг узоқ асрлар мобайнида яратган санъат дурдоналарини 1400 квадрат метрга сиғдириб бўлармиди?! Яқин келажакда уни яна 6 минг квадрат метрга кенгайтириш ниятимиз бор. Шу тариқа музей тобора кенгайиб бораверади... Ана унда бўлимлар ҳам, шунга яраша экспонатлар ҳам кўпаяверади. Ҳозир эса унда 4 мингдан зиёд экспонат бор.

Туристлар халқимиз истеъдоди ва маданиятидан дарак берувчи кўҳна тарих билан танишишда давом этадилар. Улар республикамиз область ва районларининг қўли гул наққошлари, ўймакорлари, чеварлари, кулоллари, мисгарлари яратган нозик ва нафис дурдоналардан олаётган эстетик завқларини яширолмадилар.

Ранг-баранг ипак гулкўрпалар, хилма-хил чойшаблар, сўзаналар, зардеворларда она ер бошида парвона қуёш, ой, митти юлдузлар тасвири битилгандек, баҳорий тиниқлик ва гўзалликка интиқ бўлган инсоннинг табиатга беқиёс меҳр-муҳаббатининг тарихи ёзилгандек туюлади. Гўё одамзоднинг бахтли замон, фаровон ҳаёт ҳақидаги орзулари ипаклар тилига кўчирилгандек...

Ўзбек чеварларининг шуҳрати оламни кучган. 1937 йили Парижда, 1939 йили эса Нью-Йоркда ўтказилган жаҳон кўргазмаларидаёқ ўзбек кашталари Катта олтин медаль ва Олий мукофот диплом билан тақдирланган. 1958 йилда эса Брюсселда очилган Халқаро кўргазмада музей залларига қўйилган ўзбек кашталари ва дўппиларига Катта бронза медали берилди.

—Буниси қарғашойи деб аталади. Бу — баргикарам. Чақирим, гули номозшом, ракета, космос, камалак... — экскурсовод меҳмонларнинг илтимосига кўра уларни атласнинг турли хиллари билан таништиришда давом этади.

— Атласнинг ўзидан 19 хил экан-а, — деди туристлардан бири. Раҳимахон туристнинг бу гапидан қаноатланмади чоғи, бир кулиб қўйди-да;

— Атласнинг хили жудаям кўп — деди. Лекин уларнинг ҳаммасини бу ерга сиғдириб бўлмайди. Вақти-вақти билан экспонатларимизни янгилаб турамиз.

Музейда сақланаётган Олтин медаль ҳам барчанинг диққатини ўзига тортади. Бундан 43 йил муқаддам Парижда очилган Халқаро кўргазмада хонатлас билан беқасамни тўқиган халқ усталари бунга сазовор бўлишган эди. Томошабинлар Ўзбекистон табиати каби ял-ял ёниб турган атласлардан нигоҳларини узолмай, қўшни хонага ўтадилар. Бир залдан иккинчи залга ўтиш бир қадам. Лекин улар орасидаги тафовут асрларга тенг. Бухоро, Хива, Қўқон усталарининг санъатидан дарак берувчи қумғон, офтоба, патнислар... Бухоролик уста Муқаддам Мукаррамов билан бутун авлоди уста бўлиб келган қўқонлик уста Лутфулле Фозиловларнинг меъморий ёдгорликлар тасвирланган патнислар серияси жуда ажойиб.

Музейда Хива, Риштон, Ғиждувон, Шаҳрисабз ва Тошкент кулолларининг сопол буюмлари қўйилган. Бу ноёб санъат усталаридан М. Исмоилов, Б. Воисов, У. Умаров, К. Ҳазратқулов, М. Раҳимовларнинг музейда намойиш қилинаётган ишлари, уларнинг шогирдлар етиштиришдаги беминнат хизматлари ҳақида самимий гапларни айтиш мумкин.

Қ. Ҳайдаров, С. Хўжаев, Т. Тўхтахўжаев, Ё. Раупов, Ж. Ҳакимовларнинг ёғоч ўймакорлиги ва наққошлик санъатининг томошабинларга бераётган завқи, эстетик таъсир кучи бир олам.

Дарҳақиқат, ўзбек халқининг амалий санъати хоҳ йирик ўймакорлик намунаси бўлсин, хоҳ оддий пиёла нақши бўлсин бетакрордир. Унда халқнинг гўзаллик ҳақидаги тасаввурлари, эстетик қарашлари, салоҳияти ва дунёқараши намоён бўлади. Бу санъат миллий, ўзига хослигини сақлаб қолган ҳолда, халқнинг турмуш шароити билан бирга ўзгариб, тобора бойиб бормоқда.

Ўзбекистон амалий санъати музейи экспонатларида XIX асрнинг охиридан то шу кунгача яратилган халқ амалий санъатининг ноёб намуналари жамланган. Музей 1937 йилда ташкил топган. Ўша йили халқ ҳунармандлари кўргазмаси бўлиб ўтган эди. Ана шу кўргазма экспонатлари музей ташкил этилишига асос солди.

Уч группага бўлинган томошабинлар музей залларини томоша қилиб чиқишар экан, яна ўша кираверишдаги «меҳмонхона»да учрашдилар. Уларнинг нигоҳини яна ўша пештоқлар, равоқлар, устунлар жозибаси ўзига ром эта бошлади. Улар халқимизнинг мўъжизакор бу санъат намуналарини яна такрор-такрор кўришга муштоқ эканликларини сезиб олиш қийин эмасди. Дастхат китобига томошабинларнинг ҳар бири музей ҳақидаги ўз таассуротларини ёзиб қолдиришни истайдилар.

Штатсиз фотомухбиримиз И. Глауберзон олган бу суратлар музей экспонатларидан айрим намуналардир. Музейга ташриф буюрган томошабин унда халқ амалий санъатининг шунга ўхшаш тўрт минг экспонати билан танишиши мумкин.

Д. МАҲМУДОВА.

ОРОМБАХШ МАСКАНЛАРДА

ИССИҚКЎЛ ЧОРЛАЙДИ

«Роҳат» пансионати Иссиқкўл кўли қирғоғига жойлашган бўлиб, 17,5 гектар майдонни ташкил этади. Бу ерда дам олувчилар 620 километргача давом этган ложувард денгизнинг сўлим оромбахш ҳавосидан тўйиб-тўйиб нафас оладилар. Денгиз чор-атрофидаги кўркам тоғ манзараси кишига ором бағишлайди.

Пансионатимиз «Роҳат» деб аталишининг ўзига хос ҳосияти бор. Негаки, бу дам олиш маскани гулларга ғарқ бўлган макон. Чор-атрофдаги тахта-тахта гулхоналардан таралаётган хушбўй гул ислари денгиз ҳавосига қўшилиб, танга роҳат бахш этади.

Пансионатда кўнгилли дам олиш учун ҳамма қулайликлар мавжуд. Бу ерда иккита икки қаватли ва битта беш қаватли, ҳаммаси бўлиб учта корпус бор. Дам олувчиларнинг барчаси бир пайтда овқатланиш имкониятига эга бўлган 600 ўринли ошхона ишлайди.

Болалар учун алоҳида ажратилган майдончалардаги арғимчоқлар, каруселларда болаларнинг қувноқ овозлари эшитилиб туради. Жажжилар чўмиладиган ҳовуз бўйларига соябонлар, ўриндиқлар, душхоналар ўрнатилган. Бильярдхона, теннис ва баскетбол, волейбол майдончалари доимо одамлар билан гавжум. Дам олувчилар хоҳлашса қайиқда, хоҳлашса «Тўхтағул» теплоходида кўл атрофини сайр қиладилар. Шунингдек, Иссиқкўл бўйлаб экскурсиялар ҳам уюштириб турилади.

Пансионатда ҳар йили дам олиш мавсумида 4 минг киши ҳордиқ чиқаради.

Яхши дам — меҳнатга ҳамдам. «Роҳат» пансионатининг ишчи-хизматчилари меҳнаткашларнинг кўнгилли дам олишлари учун зарур бўлган яшаш шароитини яхшилашдан тортиб, маданий-маиший хизматгача, овқатларнинг сифатигача алоҳида эътибор билан қарайдилар.

М. ШУКУРОВ,
«Роҳат» пансионатининг директори.

ФАН-ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

ХЎЛ БЎЛМАЙДИГАН ҚОҒОЗ

Румин олимлари сержило бадиий нашрлар учун қоғознинг янги хилини ихтиро этдилар. Тажриба бундай қоғоз бир қатор афзалликларга эга эканлигини кўрсатди. Чунончи, бу хилдаги қоғоз тиниқ оқ бўлиб, сувда ивимайди, вақт ўтиши билан сарғайиб қолмайди ҳам.

ДЕҲҚОН МАДАДКОРИ

Сабзавот экинлари ва ошкўклар етиштириладиган майдонларга гербицидлар сепиш учун Польшада махсус пуркагич аппарат яратилди. Бу хил аппаратлар олдингиларидан махсус экран ўрнатилганлиги ҳамда фойдали ўсимликларни ҳимоя қилиш учун мослама борлиги билан фарқ қилади. Натижада пуркагичнинг бегона ўтларга қарши курашдаги фойдали иш коэффициенти кескин ошди.

ПАЙВАНДЧИ ҒАВВОСЛАР УЧУН

Фин олимлари сув остида пайванд қилишнинг анчагина истиқболли усулини кашф этдилар. Улар металл конструкциялар ва бошқа буюмларнинг сув остида пайвандланаётган қисми тез созиб қолишининг олдини оладиган паста топдилар. Нуфузли мутахассислар фикрича, бундай пастани ғаввослар 30 метргача чуқурликда пайванд ишларини олиб боришда бемалол қўлланишлари мумкин.

●

АРХЕОЛОГИК ТОПИЛМАЛАР

◆ Франция археологлари металл буюмларни топишга мўлжалланган махсус электрон қурилма ёрдами билан ғалати бир нарса топдилар. Улар Бретандаги Сантуа шаҳарчасидан сал нарида бир дафина топдилар. У жойдан 97 та яхши сақланган бронза болта чиқди. Болталарнинг ёши тахминан 3 минг йилга боради.

◆ Ирландиянинг ғарбида эрамиздан аввалги VIII асрга мансуб олтин қадаҳ, ўша даврнинг кўпгина кумуш ва бронза буюмлари топилди. Экспертларнинг фикрича, бу шу асрда мамлакатда топилган энг катта археологик дафинадир.

Аммо бу ерда шу қимматли нарсаларни ким ва қайси жойдан топганлиги айтилмаяпти. Илмий доираларда шу тахлитда бу жойга «дафина изловчилар» серқадам бўлишига тўсқинлик қилишни мўлжаллашяпти.

КИТОБЛАР ОЛАМИДА

ЎЗБЕКЧА-ЯПОНЧА ЛУҒАТ

Халқаро сиёсий, иқтисодий ва маданий алоқаларнинг ривожланиши натижасида кейинги вақтларда икки тилли луғатларга эҳтиёж янада кучайди. Шу сабабли кўпгина давлатларда китобхонларнинг талабидан келиб чиқиб турли ҳажмда луғатлар нашр этилмоқда. Ана шундай луғатлардан бири ўттиз тўрт ёшли япон олими Итару Комацу томонидан Токиода нашр этилган «Ўзбекча-японча луғат»дир. Муаллиф Осака чет тиллар университетининг форс бўлимини битирган бўлса-да, туркий тилларга бўлган қизиқиш уни ана шу луғатни тузишга ундаган. 8500 сўз ва бирикмани ўз ичига олган ўқув луғатлари типидаги бу китоб сўз боши, шартли қисқартмалар, грамматик изоҳ, ўзбек алфавити ва асосий қисмдан иборат.

Луғат сўзлиги 1959 йилда Москвада нашр этилган, олимлар томонидан юқори баҳоланган «Узбекско-русский словарь»дан қисқартириб олинган. Итару Комацу қисқатириш жараёнида ўзбек адабий тилида кўп ишлатиладиган сўзларга кенгроқ эътибор берган, айни чоғда интернационал сўзларга ҳам объектив муносабатда бўлиб, улардан етарли даражада фойдаланган.

Ўзбек алфавити тартибида берилган луғатда ҳар бир сўзнинг тилимизда ишлатиладиган шакли тўлиқ кўрсатилган: абад, абадий, абадийлашмоқ, абадийлаштирмоқ; абгор, абгорлик. Китобда кўплаб ажойиб халқ иборалари келтирилади: оёқ ости қилмоқ, кўз олайтирмоқ, кўз бўямоқ, чап бермоқ. Омонимлар алоҳида-алоҳида берилган. Масалан, ҳид маъносидаги «бўй» билан қад-қомат маъносидаги «бўй» омоним сўзлари рақам билан ажратиб кўрсатилган. Берилаётган сўз тилимизда мустақил ишлатилмаса, ундан сўнг икки нуқта қўйиб, у билан қўлланиладиган бирикмалар келтирилади. Масалан абжақ: абжақ бўлмоқ, абжақ қилмоқ.

Итару Комацу сўз маъноларини тўлиқроқ кўрсатишга ҳаракат қилган. Масалан, «вақтли» сўзи «Узбекско-русский словарь»да уч маънода ишлатилиши қайд этилган бўлса, ўзбекча-японча луғатда шу маъноларнинг ҳаммаси тўла кўрсатилган. Тўғри, муаллиф кўп маъноли айрим сўзларнинг баъзи маъноларини бермаса-да, лекин асосийлари луғатда қайд қилинган.

Муаллиф луғат тузишда самарали методлардан фойдаланган. Масалан, юқорида зикр этилган луғатда буғдой, буғдойзор, буғдойпоя, буғдойкор, буғдойранг сўз ва бирикмалари беш жойда келтирилиб, таржималари алоҳида-алоҳида берилган. Итару Комацу эса ўз луғатида буғдой сўзини бир жойда бериб, унинг таржимасидан кейин қолган сўзлардаги бош сўз ўрнига тильда (≈) аломати ишлатган ва уларнинг таржимасини берган: ≈ буғдой; ≈ зор; ≈ поя; ≈кор; ≈ ранг. Бошқача айтганда, муаллиф ёзувда вақтни тежашга ва полиграфия имкониятларидан рационал фойдаланишга муваффақ бўлган.

Фақат географик жиҳатдангина эмас балки маданий ва илмий алоқалар жиҳатидан ҳам биздан анча олисда бўлган бир мамлакат—Японияда «Ўзбекча-японча луғат»нинг эълон қилиниши дунё халқлари тарихимиз, бугунги маданий ҳаётимиз, республикамизда илм-фан, техниканинг ривожланиши, иқтисодий юксалишимиз билан қай даражада қизиқаётганлигининг далилидир. Хусусан, бу китобнинг шу йил сентябрь ойида Тошкентда ўтадиган Бутуниттифоқ туркологлар конференцияси олдидан нашр қилиниши туркология масалалари фақат иттифоқ миқёсида эмас, балки дунё миқёсида узлуксиз ўрганилаётганлиги ифодасидир. Бу ишларнинг ташаббускорларидан бири Итару Комацуга миннатдорчилик билдиргимиз келади.

М. ҚЎШЖОНОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси.
А. ҲОЖИЕВ,
филология фанлари доктори.
Э. УМАРОВ,
филология фанлари кандидати.

«Совет Ўзбекистони»нинг навбатдаги сони 8 августда чиқади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ФАНДА ЯНГИЛИК...

Сами АБДУҚАҲҲОР

ФЕЛЬЕТОН ЎРНИДА

Қишлоғига келди шаҳардан Мутал
Ёзги каникулни ўтказмоқ бўлиб.
Яхшилаб дам олиш—мўлжали бу гап
Келган шундай план, режага тўлиб...

Эртаси фермада кўрди қизиқ ҳол:
Якка шох юрарди сигир-у новвос...
Ҳа, ҳа, худди шундай—барча қорамол,
Битта-яримтадан шохи бор, холос!

Баъзи буқаларнинг шохи йўқ мутлоқ,
Ажаб, нега бундай! Фанда янгилик!!
Балки, сеҳрлидир бунда сув, ўтлоқ,
Бир мўъжиза борми, дўстлар, айтгулик!!

Кимни кўрса Мутал тутар сўроққа:

—Қандай бораяпти янги илмий иш!
Зўр берганмидингиз кўҳна ўроққа,
Сифатли ўтганми ўт-хашак ўриш!

Мутал суриштирди сабабин узоқ,
Ким илмий раҳбар-у ким тажрибакор!
Қандай кашф этилди бу сигир-бузоқ
Бу янги нав зотда не тилсимот бор!!

Ферма мудири - чи:—Кечиринг,—деди,—
Ҳеч қандай илмий иш қилганимиз йўқ.
Қиш бўйи ем—хашак етмаган эди,
Молларимиз қорни бўлмай қолди тўқ.

Ем-хашак талашиб шохлари синди,
Ерга кўк ўт тўлиб, жанжали тинди!..

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Финляндия ёш музикачиларининг концерти. 11.00 — Киносаёҳатчилар клуби. 12.00 — А. Бабажанян. Скрипка ва фортепьяно ижроси учун соната. 12.25 — Илмий оммабоп фильмлар. 12.55 — 15.00 — Янгиликлар. 15.20— Ҳужжатли фильмлар. 16.25 — Шахмат мактаби. 16.55 — Рус тили. 17.25 — Мураббий. 17.55 — Новосибирск Давлат академик опера ва балет театри солистлари ижросида опералардан ария ва дебютлар. 18.35—Горничлар, қаердасиз! 19.00 — Меҳнат — шон шуҳрати байроқдорлари. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Адресимиз — Совет Иттифоқи. 20.25 — Бўлинган осмон. Бадиий фильм. 1-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Ҳужжатли фильм. 23.00 — Дунё воқеалари. 23.15 — Қўшиқ ва халқ рақс ансамблларининг Бутунроссия кўриги қатнашчиларининг концерти.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАЛАРИ

I.

11.30 — Зумрад шаҳар сеҳргари. Спектакль. 12.30 — Фильм-балет. 12.45 — Берилмаган отпуск. Бадиий фильм. 18.20 — Қўғирчоқ фильм. 18.30 — Тенгдошларинг ижоди. 19.00 — Фан программаси. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ёзувчи ва замон. 20.30 —Ахборот. 20.50— Дўстларимиз маслаҳати. 21.05 — Олтин водий қўшиқчиси. 21.30 — Время. 22.05 — Беҳаловат вақт. 22.30 — Ашаддий душман. Бадиий фильм.

II.

20.05 — Янгиликлар. 20.25 — Ёнғиндан эҳтиёт бўлинг. 20.55 — Реклама. 21.15 — Терек — дўстлик дарёси. 22.05— Врач маслаҳати. 22.20 — Ишчилар сафидаги шоирнинг ўрни ҳақида.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Н. Ҳасанов ва Ф. Содиқов қўшиқлари. 9.30 — Хор асарлари. 12.10 — Ўзбекистан индустриальний. 13.00 — Ем-хашак тайёрлашнинг боришини текширамиз. 13.30 — Чет эл экрани куйлари. 14.00 — Тўрақўрғон маккажўхоризорларида. 18.15 — Ўзбекистан спортивний. 19.20 — Саломатлик — туман бойлик. 19.45 — Куйлар. 20.20 — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Ф. Беллялов куйлайди. 20.50 — Сўзи билан иши бир. 21.00 — СССР Давлат мукофотига тавсия этилган асарлар. Ҳ. Ғулом. Мангулик. Романдан парча. 21.20 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 22.30 — Радиотингловчилар таклиф этган программа асосида концерт. 23.20 — Дам олиш соатида.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ 21-ОРЖОНИКИДЗЕ ҚИШЛОҚ ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1980—1981 ўқув йили учун қуйидаги ихтисослар бўйича

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

КИЧИК ВЕТЕРИНАР ФЕЛЬДШЕР (8-синфни битирганлар учун ўқиш муддати — 3 йил, 10-синфни битирганлар учун 1 йил), **ЧОРВАЧИЛИК ФЕРМАСИ МЕХАНИЗАТОРИ, МЕВА-САБЗАВОТЧИЛИК БЎЙИЧА МУТАХАССИС, КЕНГ ИХТИСОСЛИ ТРАКТОРЧИ-МАШИНИСТ** (шоферлик ва слесарлик гувоҳномаси билан).

Ўқувчилар стипендия, уч маҳал иссиқ овқат, ётоқхона ва кийим-бош билан таъминланадилар.

Ўқиш муддати 3 йиллик группага — 8-синфни битирган йигит ва қизлар қабул қилинади. Ўқишни тугатганларга диплом берилади. Ўқишни аъло баҳолар билан битирганлар имтиҳонсиз олий ўқув юртларига кириш ҳуқуқига эга бўладилар.

Адрес: Тошкент область, Оржоникидзе райони, «Геофизика» посёлкаси (1, 16, 62-автобусларнинг «Троицкий муюлиши» бекати).

М. Ашрафий номли Тошкент Давлат консерваторияси қошидаги
В. А. УСПЕНСКИЙ НОМЛИ РЕСПУБЛИКА ЎРТА МАХСУС МУЗИКА МАКТАБ-ИНТЕРНАТИ
1-синфга

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ихтисосликни қабул комиссияси белгилайди.

Мактаб-интернат ўрта махсус ва умумий билим беради.

Ўқиш муддати 11 йил. Ўқитиш бепул.

7 ёшгача бўлган аъло даражада музикага қобилиятли болалар қабул қилинади.

Ётоқхона фақат бошқа шаҳарлардан келганларга берилади.

Ҳужжатлар қабул қилиш 20 августгача давом этади.

Кириш синови — 21 августгача.

Адрес: Тошкент шаҳри, 700033, К. Маркс кўчаси, 71-уй. Телефонлар: 33-15-87, 33-99-01.

●

ТОШКЕНТ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра мудири (профессор, доцент): қишлоқ хўжалик чорвасининг анатомияси ва физиологияси.

ФАРҒОНА ФИЛИАЛИГА:

кафедра мудирлари: (профессорлар, доцентлар): бухгалтерия ҳисоби ва хўжалик фаолиятининг анализи, хусусий зоотехник;

доцентлар: сиёсий иқтисод;

катта ўқитувчилар: илмий коммунизм;

ассистентлар: философия, биохимия (ижтимоий фанлар кафедраси,) механизация (трактор ва автомобиллар), қишлоқ хўжалик статистикаси.

Конкурс муддати — 18 августгача.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: Тошкент шаҳри-183, кадрлар бўлими.

●

СССР Молия министрлигининг
ТОШКЕНТ ВА САМАРҚАНД МОЛИЯ ТЕХНИКУМЛАРИ
кундузги ва кечки бўлимларга
1980—81 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Техникум Ўзбекистон ССРнинг молия, страхование органлари ва бюджет муассасалари учун қуйидаги ихтисослар бўйича ўрта малакали мутахассислар тайёрлайди: давлат бюджети: бюджетни тузиш ва ижро этиш, давлат даромади ихтисоси билан; давлат страхованиеси, бюджет ҳисоби.

Кундузги бўлимда ўқиш муддати — бир йилу 8 ой, сиртқи бўлимда — 2 йил.

Кириш қоидаси — барча ўрта махсус билим юртлари учун умумий.

Кундузги бўлимга қабул қилинганлар умумий тарзда стипендия ва ётоқхона билан таъминланадилар.

Мурожаат учун адрес: 700115, Тошкент шаҳри, ГСП, Чилонзор массиви, Г-9, «а» массиви, 18-уй (4, 9, 19-трамвайлар; 2, 13, 70, 29-автобусларнинг «Чўпонота» бекати). 703047, Самарқанд шаҳри, Профессорская кўчаси, 51-уй (7-автобуснинг «СамГАСИ» бекати).

●

ТОШКЕНТ ГИДРОМЕТЕОРОЛОГИЯ ТЕХНИКУМИ
1980—81 ўқув йилига қуйидаги ихтисослар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

КУНДУЗГИ ЎҚИШГА:

агрометеорология (2 курс), қуруқлик гидрологияси, метеорология, гидрометеорологик радиолокацион қурилма (1 ва 2 курслар);

СИРТДАН ЎҚИШГА:

агрометеорология, қуруқлик гидрологияси, метеорология (1 ва 2 курслар).

Кундузи ўқувчиларга стипендия тўланади. Метеорологлар, гидрологлар, агрометеорологларга ойига 30 сўм, гидрометеорологик радиолокацион қурилма ихтисоси бўйича ўқувчиларга ойига 45 сўм ҳажмида.

Бошқа шаҳарлардан келган ўқувчиларга ётоқхона берилади.

Адрес: Тошкент шаҳри-19, З. Қобулов кўчаси, 45-уй (10, 14, 39, 48, 56-автобуслар; 2, 7, 10-троллейбуслар; 10, 23, 27-трамвайларнинг «Ишчилар шаҳарчаси» бекати). Телефон: 48-07-21.

●

«СРЕДАЗТРАНССТРОЙ» ТРЕСТИНИНГ ЎҚУВ ПУНКТИ

қурилиш машиналари автослесарлари, слесарлар тайёрлайдиган

КУРСЛАРГА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати — 3 ой. Шофёрлар. Ўқиш муддати —6 ой.

Ўқувчиларга ойига 76 сўм ҳажмида стипендия тўланади.

Ёлғизларга ётоқхонадан жой берилади.

Ишчиларга отпуска, пайтида Совет Иттифоқининг исталган томонига бепул темир йўл билети берилади.

Ўқишни тамомлаган ходимлар олий ўқув юртлари ва техникумларда ўқишни истасалар, улар оширилган стипендия тўлайдиган шартли имтиёз билан ўқишга юбориладилар.

Мурожаат учун адрес: 700105, Тошкент шаҳри, Манжара кўчаси, 175/3-уй (55-автобуснинг «Мактаб-интернат» бекати). Телефон 91-29-57.

●

Ўзбекистон ССР Меҳнат бўйича давлат комитети Сибирь ва Узоқ Шарқ районларидаги темир йўл транспорти объектлари қурилишида ишлаш учун 18—49 ёшли эркак ва аёлларни ташкилий равишда

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Группалар комплектлашувига қараб жўнатилади.

Шартнома тузганларга бориш-келиш ҳақи, бир йўла бериладиган нафақа ва суткалик харажат тўланади.

Маълумотлар олиш учун меҳнат бўйича область ва шаҳар бўлимлари ва Тошкент шаҳрида Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъездга мурожаат қилинсин.

Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги коллегияси, партия комитети ва шахсий составри Ўзбекистон ССР ички ишлар министрининг ўринбосари, милиция генерал-майори М. Н. Султоновга онаси

Турсуной СУЛТОНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетининг чет элларга радиоэшиттириш коллективи музика бўлимининг мудири М. Хўжаевага онаси

Мавжуда ХЎЖАЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Социал таъминот министрлиги республика миқёсидаги шахсий пенсионер

Мавлуда АЪЗАМОВАнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳуманинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Тарих институти коллективи катта илмий ходим Ф. А. Ориповга умр йўлдоши

Зайнаб Азизовна УРМОНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси. 700000, Тошкент—П, Ленин кўчаси. 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор— 33-65-45, 32-53-04, редактор ўринбосарлари — 33-06-83, 32-55-04, 33-44-55, 32-55-05, масъул секретарь — 33-79-14, 32-53-05, секретариат — 33-72-83, 32-53-06; БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19, марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70, халқаро ҳаёт — 32-54-18, саноат, транспорт ва капитал қурилиши— 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09, қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20; 32-54-18, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 33-44-51, 32-57-21, 32-54-24, ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27, хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 33-35-53, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 32-54-13, иллюстрация — 32-57-22, коммунистик тарбия — 32-54-29 стенографистка — 33-73-43, 32-54-05, жамоатчилик қабулхонаси — 33-89-26, 32-52-26; эълонлар бўлими — 33-81-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20 Самарқанд — 5-19-71; Сирдарё — 2-05-27 Сурхондарё — 3-92-36, Хоразм — 5-61-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 61-35; Фарғона —4-20-84 Наманган — 6-79-92; Андижон — 4-48-85 Жиззах — 31-66. Нашриёт диспетчери — 32-78-94. Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р. 02118. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64563. Б. — 181.